

העולם הזה

דת או ביזנס?

מי מנצל את הרב הראשי?

פרק שני:

גם ההקדש

הוא עסק

מס' 972. כ"א סיון תשמ"ז. 31.5.56
המחיר 400 פרוטה * שנה 19

מיה קדוש בהקדש?

הכתבה השניה בסידרה

דת או ביזנס?

רגע לפני בחירתו של הרב נסים (למעלה)
מדימים העסקנים מטעם, כמעט כולם פקידים
הפועל-המזרחי, את ידיהם באחידות מופתית.

המפלגה. מאות אלפי קוראי עיתונים שמעו
בפעם הראשונה את שמו של הרב יצחק
נסים.

מזכנות רבנות

א היה זה נס. גלימת הרבנים היתה
חדשה בחייו של הרב נסים, אם כי בדים
מכל הסוגים לא היו זרים לו.
יריביו הפיצו עליו ידיעות ארוכות של
סיפורי-בדים. האמת הפשוטה היא כי עוד
בבגדאד חילק הרב נסים את כשרונו בין
חיי הרוח לבין חיי החומר, הקדיש את
עיקר זמנו לייבוא אריגים וחמרי-גלם מהודו
ומאנגליה, מכר אותם בפרס. ברבנות עצמה
לא הספיק לעסוק. כאשר עלה ב-1926 ל-
ארץ (בפעם השניה) היה נאלץ להפסיק כליל
את עסקי הרבנות, להתמסר כולו לעסקי
הבונות.

במשך עשרות שנים העדיף הרב נסים את
דוכן הפרקמטיא על כס הרבנות. אך גם ב-
עניני דת היתה לו עמדה משלו. הוא לא
הכיר בכנסת ישראל, שהוא עתיד היה לעמוד
בראשה, לא היה אפילו חבר בה עד לבחרי
רתו, בניגוד מפורש לחוק. הוא לא הכיר
ברבנות, וגם לא במדינה החילונית. את תמיר
כחו הנהלת הקדיש לנטורי-קרתא.

יחד עם כל הקיצוניים שבתוכם דרש כי
ביום-העצמאות לא ייאמר בבית-הכנסת הלל
לכבוד קום המדינה, כפי שהורה הרב הראשי
עליו. שי עזיאל המנות. לעומת זאת, הציע כי
ביום זה תיאמר הקינה של תשעה באב:
"מזמור לאסף. אלוהים, באו גויים בנחלתך,
תמא את היכל קודשך, שמו את ירושלים
לעיים, נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף
השמיים, בשר הסידי לחיתו ארץ. שכפו
דם כמים סביבות ירושלים, ואין קובר.
היינו חרפה לשכנינו, לעג וקלס לסביביו-
תינו..."

בה בשעה שהרב נסים עוד עסק באריגיו
ולא הפריע במאומה למשרד הותות למשך
בחוסיו המפלגתיים, היה הרב יעקוב משה
טולידאנו טיפוס לא רק מלומד, אלא גם
מרגיז. משום מה הוא פירש את תפקידו,
כרב הראשי של העדה הספרדית בתל-אביב,
כחובה לדאוג לבני עדתו ולמנוע את קיסור-
כחובתו.

• 199 תהילים, ע"ט.

את קדושת הדת כולה. הפכה למרכז של תככים
וקנוניות בין מושכי חוטים של המסחר במשיח.
כיצד ניסו עסקנים להפוך את תפקיד הרב הראשי
שי לקרדום. לחפור בו הון מפלגתי ושלמונים,
על כך יסופר להלן בחלק זה של הסידרה.

שום דבר אינו קודש לגבי הסוחרים בקודש.
לא רק הרגשות הדתיים של המוני החרדים הפכו
לסחורה עוברת לסוחר. לא רק הצבעות וכסאות
בכנסת נקנו ונמכרו במזומנים — אפילו המשרה
הנעלה ביותר בחיי הדת, שהיתה צריכה לסמל

(ראה שער)

אולם בית-הכנסת ישירון בירוש-
לים היה גדוש אנשים עטוריי-קנים. ה-
התרגשות היתה רבה. על שבעים הנוכחים.
מחציתם רבנים ומחציתם חילוניים, היה לב-
חור בשני רבנים ראשיים: אחד אשכנזי
ואחד ספרדי.

בחירה זו נערכה אחת לחמש שנים. אור-
לם מעולם לא דמתה הבחירה למחזה שהוצג
הפעם. שבעים השחקנים ייצגו, כביכול, מוס-
דות שונים ומשונים: משרד הדתות, עיריות
מכל פינות הארץ, מועצות דתיות למיניהן.
אולם, למעשה, נבחרו כמעט כל הנפשות
עליידי במאי אחד: מפלגת הפועל-המזרחי.
היא השתמשה בכל דרכי ההשפעה, השוחד
והאימים, כדי להבטיח שכל מוסד ומוסד
ישלח בדיוק את האיש הרצוי לה.

לא היה קושי בבחירת הרב האשכנזי.
הרב חרל"פ נפסל מיד, מפני שהיה שמרני
מדי לסעם הנוכחים. כרוב קולותיהם של
הספרדים נבחר שוב הרב אייזיק הלוי הר-
צוג כרב ראשי אשכנזי.
אולם בחירת הרב הראשי הספרדי היתה

מלחה בהתרגשות גועשת. הרב הקודם, ה-
ראשון-לציון בן-ציון מאיר חי עזיאל, נפ-
טר. המועמד הטבעי לירושלה היה הרב ה-
ראשי הספרדי בתל-אביב, יעקוב משה טול-
ידאנו (72), דמות מרכזית בחיי הדת בארץ.
לעומתו, התיצב רב שעד אותו יום לא היה
ידוע כמעט, למרות שבניו ארגנו למענו
מסע-תעמולה מרוכז ומתוכנן. היה זה הרב
יצחק רחמים נסים (61).

כנאה למאורע תגיגי מסוג זה, הוכשרו ה-
לבבות (והידיים המצביעות) במסיבה חגי-
גית, שנערכה ערב לפני כן בבאר המפואר
של מלון הנשיא, ואשר בו קויימה המצווה
והשתיה כדת אין אינס. שם נתגלה בפעם
הראשונה לעשרות הבוחרים המזוקנים כמי
הם עתידים לבחור למחרת היום: חלק מהם
שמע בפעם הראשונה את השם יצחק נסים.

האדם שהשמיע את השם היה אישיות אהר-
דה, בשם זרח זרחפטיג. במקרה, היה גם
תת-ישרהדות. במקרה, היה גם מראשי ה-
פועל-המזרחי וח"כ ברשימתם. אולם לא
במקרה היה זה הוא שגילה לאוזני המאזי-
נים את השם המפורש של בחירם.

חם. היתה זאת, כמובן, טעות מרה, כפי ש' עתיד היה ללמוד.

כבר בתקופת המנדט, כאשר עמד הרב יהודה לייב הכהן מיימון ליד הגה הענינים הותיים בכנסת-ישראל, הרגיו אותו טולידאנו בשיטתיות, בדורשו משרות לרבניו הספרדיים. מיימון, שסבר בצדק כי משרות אלה מגיעות לאנשי-שלומו האשכנזיים, הכניס את הרב עטוף הגלימה לרשימתו השחורה.

בשבועות במישור, שהופיע בעריכת חתנו יצחק רפאל, כתב אז הרב מיימון מאמר נגד הרב טולידאנו, סיים את דבריו על מי שהיה כבר אז הרב הראשי של תל-אביב: "על כגון דא אמרו: מרחיקים את הנבלה מן העיר חמישים אמה... תלמיד חכם שאין בו דעת, נבלה טובה הימנו!"

כאילו כל זה לא הספיק, העני טולידאנו לדרוש לפני הבחירות לכנסת השנייה, כי ייבחרו גם נציגים ספרדיים מטעם הסיעות הדתיות. משלא בא על סיפוקו ניסה להקים רשימה עצמאית בשם רשימת ספרדים דתיים, ורק ברגע האחרון עלה בידי הפועל-המזרחי לפסול אותה כחוק, בטענה פורמלית.

מאיתו רגע הבינו ראשי הפועל-המזרחי כי הרב טולידאנו הוא אדם מסוכן, אדם הר מסוגל להמרות את פיהם, לערער עניני דת ומפלגה, דבר שהוא לכל הדעות זכותו הבלעדי של משרד-הדתות ובעליו החוקיים.

המדינה. כל אב יכול היה להתגאות בבנים כאלה: שניהם היו רשומים כתלמידים בישיבת שטרי ציון, אך היו כה משכילים שלא נאלצו כמעט לבקר בה. כתלמידי ישיבה שחררו כמובן, מכל שרות צבאי.

השכלה זו מאפשרת לבן רחמים לנסח את כל נאומי אביו, לדאוג במיוחד שיקללו פסוקים מלחמתיים פטרוטיים, כמו הדרישה החוזרת ונשנית לכבוש את הכותל המערבי. אחרי סידור עסקיו הפרטיים, התפנה עתה כבוד הראש"ל (מתחרו עם משל) לעיסוקו הרשמי הראשון: חיפוש דירת-שרד מתאימה. כבר ביום הראשון הוצעה לו כזאת, עליו ועד העדה הספרדית בירושלים.

עדה זו אספה כספים, וגבתה סכום של 25 אלף ל"י מתקציב הפיתוח של המדינה, כדי להקים בירושלים בנין נאה שנועד למגורי של הראש"ל הקודם, עזריאל. דירת שרד מפוארת זו תפסה את כל הקומה הי-עליונה של הבניין הנרחב, ששאר קומותיו נועדו לבית המדרש לרבנים ולבית-כנסת ספרדי מפואר. היתה זאת המתיבתא הגדולה.

הראש"ל החדש סירב בהחלט להיכנס ל-דירה זו, שבנייתה יכלה להסתיים תוך חודש. עד היום לא ברור מדוע מאס בבית. אך הי שבוע פנה ועד העדה הספרדית הירושלמית במכתב סנסציוני סורי אל ראש ממשלת ישראל, דוד בן-גוריון, טען שהרב עצמו

יותר. לא היה לה כסף. אמנם, לפני 15 שנה, קיוותה לקבל חלק מן הירושה המשי-פחתית הגדולה. אולם היא הפסידה במשפט והאח, סוחר-הבדים שטרם היה ראש"ל, זכה בה. כשנשאל השבוע דוד אם אינו רוצה לעבור לדירה הריקה, ענתה אשתו במקומו: "הוא (הראש"ל) ישרוף את הדירה לפני ש' ימסור אותה לנו".

הראש"ל לא שרף אותה. באמצעות מתווך דיסקרטי הציע אותה להשכרה, תמורת 9000 ל"י דמי מפתח ו-400 ל"י שכר דירה לשנה. תנאי נוסף, בל יעבור: הוא רש שהשוכר יהיה דתי.

בינתיים, נכנס גם הראש"ל לדירת-השרד והקרב הגדול על כס הרב הראשי נסתיים.

עץ חיים היא

רבנות הראשית יכלה להיות מוסד מרכזי בחיי-הרוח של 11 מיליון יהודים ממסקבה ועד ברוקלין. היא יכלה להיות מנהיגות מוסרית לכל פלגי היהדות, להתיידי בלב הנוער הבלתי-דתי כבוד לערכי הדת והמסורת, להיות מקול לדרישות ה' צדק והמוסר בתוך המדינה, כוח מחדש בחיי היהדות החרדית. היא יכלה לשמש מ' סיף לחיי טוהר בקרב המוני המאמינים, הר' כחה היה לטענות של הבלתי-מאמינים, הנו'

מועמד 2, יעקוב משה טולידאנו (במרכז), שחוסל על-ידי הפועל-המזרחי, בשיחה עם מאיר בניהו, בנו של הרב נסים, המושך העיקרי בחוסים לבחירת אביו, ואשר כל אמצעי היה בעיניו כשר.

מועמד 1, יצחק רחמים נסים (שמאל), אייזיק הלוי הרצוג אחרי בחירתו לרב ראשי בארץ, הנושא את רתורא 'ראשון לציון'. הוא נראה שמח בחלקו.

טים לראות בכל יהודי דתי מברית-שעונים וקופסאות-כשר. אולם לא על ערכים אלה היה נטוש ה' מאבק המר באולם ישרון הירושלמי.

המאבק היה נטוש על ערכים יקרים יותר, ערכים שיש להם מחיר בלירות ובדולארים. הרבנות היא חלק בלתי-נפרד של המנג' עסקנים לפרוט את אמונתם הגדולה של אלפים לכסף מזומן. היא הנותנת הכשר מ' סרי לפעולות משרד-הדתות החילוני, המ' פורנס במישרין או בעקיפין אלפי מקבלי משכורות וטובות-הנאה, שהם עמודי-השדרה של המפלגות הדתיות. היא הקיבעת איזה רב ראוי למשכורת מכספי משלס-המסים, נמי לא. רק מקרה הוא שרוב הרבנים הראויים למשכורת, ממש כמו מנהיגי משרד-הדתות והרבנים הראשיים עצמם, שייכים ל' חומכי הפועל-המזרחי ולפעיליו בימי בחי' רות.

חלק ניכר מאוצר זה של משרות ומשכור' רות בא לרבנות הודות לחוקי המדינה, המפ' קידים בידיה את לידתו, נשואיו ומותו של כל אזרח, שלא לדבר על גירושיו ועל מא' כליו. אוצר זה הושג למען הרבנות הודות לקולות הבחורים של המפלגות הדתיות, אשר הרבנות מצדה מהווה גורם חשוב לה' שגתם. כל זה מהווה תקציב אדיר, עליו עוז ידובר בסידרה זו.

ואחרון אחרון חביב מאד (למי שמעוניין), הרבנות היא גם הפירמה הידועה לרבבות יהודים מאמינים, בארץ ובעולם, השולחים תרומות למען תקומת דת ישראל במולדתה. המהדרים ביניהם, אף משקיעים חלקים גדוי' לים מהונג ומעובונם למטרות צדקה וחסד. הרבנות היא לדעתם המכשיר המתאים לחלק שפע זה בין הנזכרים.

גילה סיבה תמוהה. הוא סירב, בטענה ש' המקום מול חומת ירושלים, ממנה מצלי' פים ישר על רחוב יבוס-ינסקי".

היתיה זאת האשמה חסרת תקדים לגבי המנהיג הרוחני, שבאחד מסירותיו, אחרי ב' חירתו, יעץ לתושבי ישוב-ינסקי להתחונן מפני ריבונות-היד של המסתננים על-ידי קב' עת מזוות בדלתות בתיהם. אותה שעה המשך הרב עצמו לחפש בית בו יוכל לק' בוע את מזוותו של.

עשרות בתים נבדקו. תיקי האפטרופוס לונסי הנפקדים נסרקו כדי למצוא וילה מת' אימה של עשיר ערבי. לבסוף נמצאה המ' ציאה במקום המתאים ביותר: ארמון כרחוב בלפור בטלביה, ליד בית משה שרת, ראש הממשלה של אז.

הוילה היתה באמת מפוארת, ראויה ל' משכן מנהיג דתי דגול. משלס-המסים לא היסס לשלש מכיסו, לפי האומדנה המוס' מכת, 90 אלף לירות, כנאה למדינה המער' כה את רבה הראשי יותר מאשר את שר' האוצר שלה, אשר נאלץ להסתפק בדירת 50 עד 75 אלף בלבד.

בינתיים נשארה דירתו הפרטית של הרב, ברחוב דוד ילין, ריקה. לא היה זה הרכוש היחיד של בני המשפחה באותו רחוב. לא רחוק מן הדירה הריקה, באחת החצרות, נמ' צאים שני כוכים אפלים, אשר קרני השמש אינן מגיעות אליהן גם בצהרי יום. ככוכים אלה מתגורר כשוכן-מערות אחיו, דוד מולה, יחד עם אשתו ועשרת ילדיו, האוכי' לים לחם חסד מקופות צדקה.

משפחת דוד לא חלמה על שיכון נאה

• ישיבה בארמית. השם נהוג עד היום בארצות המזרח.

אלה הם ההקדשים המפורסמים, המנהלים את עסקיהם בצנע, ללא שום פרסום, אולם המגיעים למיליונים רבים. כאן לא מדובר על תרומה פעוטה של 20 או 50 אלף, אלא הנית' נת בהיסח-הדעת לרבנות פלוגית בשעת טיול באמריקה לרב אלמוני בסיוור בלונדון, לבנות מקוה שייכנה, אולי, אם ירצה השם, באח' רית הימים. כאן מדובר בכוח כלכלי עצום, הכולל נכס-ידידני מן היקרים ביותר במדינה, את האפשרות לשכן כמעט חנם מאות אנשי תמורת שרות הגון, לתת למאות אחרים משכורות תמורת שרות לא פחות הגון.

בערת בתי-הבשות

דינאמ הקלאסית של הקדש מ' סוג זה, הוא עובדן בליליים, שהודות לקרב שהתחולל מסביבו התפרסם שמו י' חר מעשרות מקורות הכנסה דומים אחרים. סינגאפור, הוג'קונג, וכלכותא הן שלוש ערים עצומות, המפורסמות ברחבי העולם בבתי-הבשות המרובים והמכונים, שלהן. אחת המנהלות החרוצות והמוכשרות של שירות בתי-בשות כאלה היתה אשה יהוד' דיה בכודה, בשם סימה שמחה בליליים. זמן רב לפני שסינגפור זכתה לראש-ממשלה יהודי, היתה הגברת בליליים היהודיה ידו' עה כאשר-עסקים משגשגת וחסרת-מעצורים.

אולם כרגיל במקרים כאלה, התעורר כי גברת בליליים, לעת זקנה, הלב היהודי הר' רחום. האשה שהרחיכה הון מעסקי-קדשות, החליטה להוריש את האוצר לעסקים קדושים יותר. היא לא ידעה, כנראה, כי התורה אס' רה למסור את אתנן-הזונה לבית המקדש. על כן קראה לעורך-הדין שלה, ציוותה עליו לערוך צוואה בה הורשה 800 אלף ל"י (סכום השווה כיום כ-15 מיליון ל"י) לבית המקדש בירושלים.

עורך-הדין שאל בנימוס מה זה בית-מקדש. נענה כי זהו בית-כנסת גדול ליהודים. כאדם החובב מושגים מדויקים, רשם בצוואה כי הון מועבר לבית-הכנסת הגדול בירוש' לים".

לפני שלוש שנה בדיוק הובאה סימה בליליים למנוחות. ומאז נגזלה מנוחתם של רבני ירושלים. ההון היה עצום. כל אחד הבין כי כאן נפתח מקור עצום להשפעה פוליטית וכלכלית. גבאי בית-הכנסת הגדול של רבי יהודה האסיר בעיר העתיקה, שהיה שייך לעדת האשכנזים, טענו כי הכוונה אליו, מאחר שהוא הגדול ביותר בשטחו, לעומתו התייצבו גבאי הספרדים מבית-הכנסת הגדול על-שם רבן יוחנן בן-זכאי, טענו כי הם היורשים החוקיים, בהיות האשה המו' רישה ספרדית. בתי-הדין הגבוה בהוג'קונג נאלץ לשלוח מודים מוסכמים כדי למדוד את שני בתי-הכנסת. יד האשכנזים היתה על העליונה בכמה מטרים מרובעים.

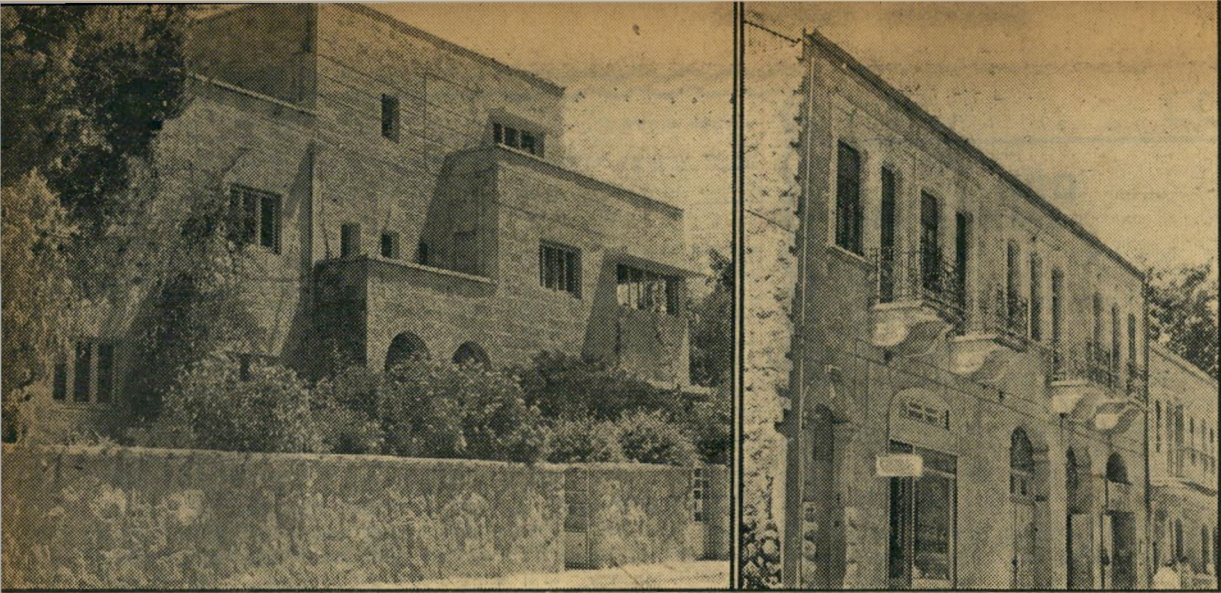
שלוש שנים נמשך מאבק-האיתנים, עד שהתערב הרב-הראשי אברהם הלוי קוק, האישיות הגדולה ביותר שתפסה אי-פעם את כס הרבנות הראשית בארץ. בעזרתו הושגה פשרה, ששמרה על כבוד הרת: הכסף הוש' קע בבניית בתים ברחבי ירושלים. ההכנסות משכר-הדירה היו צריכות להסתכם אחת לשנה, להתחלק בשלושה-רבעים לטובת נצי' רכי העדה הספרדית, הרבע האחרון לטובת העדה האשכנזית. הביצוע הופקד בידי ועד' נאמינים, שהורכב כולו מספרדים. עוד-דבר קורת בו ניתנו שלושה מתוך 12 המקומות לאשכנזים. הראש"ל היה נשיא המועצה ב' חוקף תפקידו.

הראש"ל לא התרשד

אידייליה של בליליים נמשכה 25 שנים מבורכות. עד שהתפוצצה הפעצה של בחירת הראש"ל החדש לועדה הספרדית והוכח כי אזהרות התורה לא היו חסרות' בסים.

בראש המחנה נגד בחירת הרב נסים עמד אליהו אלישר, נשיא העדה הספרדית ביר' שלימים ועסקן צ"כ. אלישר וחבריו לא רצו

* "לא תביא אתנן זונה ומחריר כלב בית ה' אלוהיך לכל נדר, כי תועבת ה' אלוהיך' גם שניהם" (דברים כג).
** אלישר עצמו הוא ממוצא אשכנזי. טבו יעקוב שאול, בן רבי אליעזר מוילנא הלוי טאית, נתמנה לראשון-לציון, נעשה לבן-העדה הספרדית וקיבל על עצמו את השם הספרדי אלישר. בשלום הספרדי הוא ידוע בראשי-התיבות של שמו ובכינוי החיבה ישיא ברכה.

ברב הכפרף להפועל-המזרחי. הם טענו כי נסים אינו די מנוסה בעסקי רכנות. וכי מוטב שיהיה קודם רב ראשי בתל-אביב, במקום טולידאנו. הוא יכול לתפוס את מקומו של טולידאנו ברבנות הראשית הארצית, כך הציעו, אחרי שזה יצא לפנסיה בעוד שנתיים.

באוני נסים צילצלה ההצעה כעלבון צור. רב. הוא החליט ללמד את חבורת אלישר לקח. ההודמנות לא איחרה לבוא. היא אפיר לו הוקמה עליידי הראש"ל.

בשנים האחרונות התדלדלו מקורות ההכנסה של הקדש בליליוס. שכר-הדירה בארץ הוקפא, הכסף איבד את ערכו. במשך שני תיים הגיעו ההכנסות של כל הבתים לסכום של 9393 ל"י ו-50 פרוטה, בעוד שהוצאות הגביה, הטיפול והתיקונים הגיעו לסכום של 521 ל"י. לנצרכי ירושלים חולקו במשך אותן השנתיים כדיוק 1121 לירות.

אולם היו עוד הכנסות, הרשומות במאון כ-תרומות של דיירי הבתים לווד העדה הספרדית. תרומות אלה לא היו אלא דמי מפתח, שהיו כמובן בלתי-חוקיים. הם הגיעו לסכום הנכבד של 29195 לירות. על סכום זה כדאי היה לרבו.

אנשי אלישר, ששלטו בעדה וגם בהקדש, העדיפו לרשום סכומים אלה כתוספת לקרן, ולא כהכנסות שוטפות. כך נמנעו מהם הצורך הבלתי-נמנע לחלק את הכסף מיד לנצרכים, בהתאם לתנאי ההקדש. תחת זאת, החליטו להשתמש בכסף כדי לפאר את שמו של הראש"ל דאז, עזיאל, שלמאז לו 75 שנה. כך נולדה תוכנית של אותה מתיבתא, יחד עם הדירה המפוארת שנועדה למגורי ה-ראש"ל. לאותה מטרה גם מושכנו בניני ה-הקדש.

רעיון המתיבתא הספרדית היה בו כדי לקסום ללבו של הראש"ל החדש, מנהיג ה-עדה הספרדית. אולם יוזמי המתיבתא וראשי הקדש בליליוס היו, במקרה, אותם האנשים שהעדיפו את הרב טולידאנו על פניו. ה-ראש"ל לא התרשל: הוא הזכיר לראשי העדה האשכנזית את העובדה שהם קופחו בחלוקת שלל ההקדש. והוא רמז להם רמז דק שכדאי להם לעשות משחז בנידון.

השופט עזה בדרגה

כן קרה שהרב צבי פראנק, ראש ה-עדה האשכנזית בירושלים, שהיה מוטל על ערש דחי, אור כוח לחתום על יפוי כוח לטובת עורך-דין שהוצע לו על-ידי חסידי הראש"ל הספרדי, כדי להגיש משפט נגד ראשי העדה הספרדית. כשמהר אליו אליהו אלישר בהתרגשות רבה, טען פראנק (לדברי אלישר): "ידי כבולות. משהו מושך בחוטים!"

• בין השאר: שורת הבנינים ליד קולנוע אדיסון, בנין מסעדת רימון, הבנין מול בית-חולים ביקור-חולים, בנין ברחביה, ועוד.

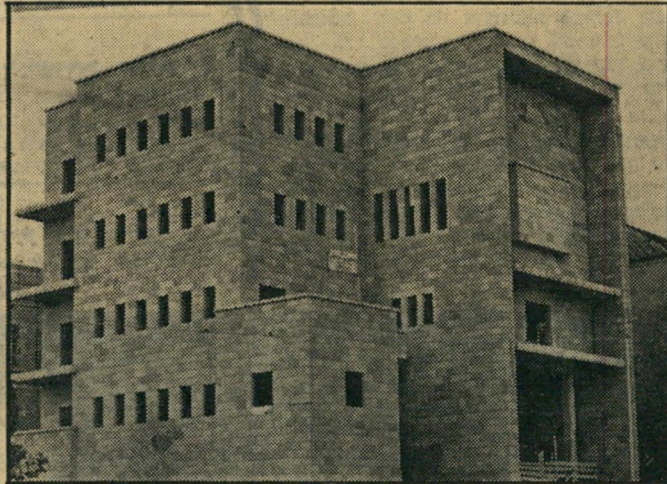

הצד השלישי, הרב צבי פראנק, שחתם על התביעה נגד אויבי הרב נסים, אך הצטרף בסענה שהוכרח על ידי הראש"ל.

1 דירת הרב נסים לפני בחירתו, ברחוב דויד יליו, אותה הציע הרב להשכרה תמורת דמי-מפתח של 9000 ל"י בתוספת שכר דירה שמן.

2

דירת-השרד המפוארת שהועמדה לרשותו של הרב — ואשר עלתה, לפי האומדנה 90 אלף לירות — אחרי שהרב סירב לגור בדירה שהוכנה למענו בבנין המתיבתא (למטה מימין). גם דירות אחרות נפסלו על-ידו.

3 בנין המתיבתא, שנפסל על-ידי הרב נסים מפני שהוקם על-ידי יריביו, אחרי שהושקע בו הון גדול מכספי המדינה והצבור. הקומה העליונה נועדה למגורי הרב, שאר הקומות לישיבה ולבית-כנסת.

4

המתיבתא החדשה, שנרכשה על-ידי הממשלה ותעלה ל-משלם-המסים כ-100 אלף לירות. רכספים סופקו לא רק מתקציב משרד הדתות, אלא גם על-ידי משרד הפיתוח.

אותה שעה היה הראש"ל עסוק בחיפוש בית מתאים למתיבתא גדולה, שלא יהיה כפוף לעסקני העדה השנואה עליו, אם כי הוא ממונה עליה. הוא מצא את בנין מלון סלביה בשכונת טלביה הירושלמית. שרי הדתות הסכים. שרי-הפיתוח הסכים. שרי-האוצר אישר. משלם-המסים שתק. הוא שלם, ניסך על תקציב משרד הדתות, גם את הנתח הנוסף מתקציב משרד הפיתוח.

חברי הממשלה ידעו מה הם עושים. כל פרטי הפרשה פורטו להם במכתב לראש-הממשלה, שהונח השבוע על שולחן הממי שלה. בה הציעו ראשי העדה הספרדית ל-העמיד את הבנין שלהם לרשות המוסד. ה-תשובה היתה שלילית. הרב קיבל מתיבתא פרטית משלו. עכשיו מחכה המתיבתא הרא-שונה לקבל רב פרטי משלה.

המצב הזה אינו רק יקר למשלם-המסים, המכסה את החשבון. דברים חשובים יותר מונחים על כפות המאזניים: כבודה של דת ישראל, הטובעת עתה בים של השמצות והחשדות הדדיות.

אם משהו פיקק בכך, הרי באה פרשת יעקוב קלדרון והוכיחה. קלדרון, לשעבר מזכיר העדה הספרדית, טוען כי הראש"ל נסים פגע בשמו הטוב בנוכחות אחרים. הוא הגיש נגד הראש"ל קובלנה פלילית על ה-צאת שם רע, אך היועץ המשפטי מנע את הביור המשפטי. כשביקש קלדרון צו-על חנאי נדחתה בקשתו. נאמר לו שהוא רק יכול להגיש תביעה משפטית על פיצויים.

למרבית המזל, היסס אפילו קלדרון לסבך את הראשון-לציון, הרב-הראשי לארץ-ישראל, במשפט מסחרי מכוער מסוג זה. כמוהו, ירעד כל אדם לפני שירהיב בנפשו להטיל רבב בגלימתו של בעל תפקיד רם זה.

אם כי אין המדינה אכזרית כמו חז"ל שאמרו: "תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו, חייב מיתה!" הרי בכל זאת כדאי לדאוג שהגלימה השחורה, אשר לבושה ב-משך כמעט 400 שנה כל הראשונים-לציון, תהיה טהורה.

השני את הדיינים כרצונו. יש גם ענין ב-עובדה כי כל הדיינים מתמנים על-ידי הר-בנים הראשיים וכפופים למשרד-הדתות — שני צדדים שהיה להם ענין מפורש ואישי במשפט בליליוס.

ענין מיוחד יש בעובדה כי הרב זולטי, אחד משלושת הדיינים במשפט זה, מונה על-ידי הראש"ל לתפקיד גבוה יותר (ומשתלם יותר) של שופט בית-הדין הרבני העליון, אחרי שתן את פסק-הדין בענין בליליוס נגד קבוצת אלישר.

בסופו של דבר הוחלט להקפיא את הכנ-סות הקרן, לסלק את כל הנאמנים ולהטיל על הראש"ל למנות מועצת-נאמנים חדשה, שהוא יעמוד בראשה. אך ההשמצות ההר-דיות הבלתי-נעימות לא תמו עם זה. מה שמוכיח כי תורת ישראל צדקה בהטפתה נגד הכנסת האתנן לבית-המקדש. עובדן בע-לת בתי-הבשות מסינגפור ממשיך בגלגוליו הטבעיים. קשה להניח שאי-פעם ישמש ל-בנין בית-המקדש. בינתיים הוא מוסיף ל-שמש מטרות קדושות הרבה פחות.

קנאת רבנים מרבה תקציב

בינתיים נמשך מצב המלחמה בין הראש"ל הספרדי לבין העדה הספ-רדית שהוא נכחד. כביכול, כדי לשמש מג-היגה הרוחני. שני הצדדים אינם מכירים איש בקיום רעהו.

סכסוך זה עולה ביוקר — למשלם-המסים. החרוש, בשעה שהאזרח תבע לשלם את יהב-המגן, הוא נתבע יחד עם זה לשלם עוד 1000 לירות לחינוך מעמדו של הרב נגד עדתו. אמנם, העדה החלה לפני שנים להשקיע את כספה (ואת כספי משלם-ה-מסים) בבנין המתיבתא שהוכר לעיל. אולם בנין זה לא הושלם. אחרי בחירת הרב נסים, סירב השר משה שפירא, איש הפועל-המזר רחי, לשלם הקצבה קטנה נוספת לסיום ה-שלבנים האחרונים של הבנין הגדול, העומד ריק מזה שנים. טענתו: הראש"ל אינו מס-כים.

"האם זה הרב נסים?" שאל אלישר. התשובה היתה קלאסית: "אתה אמרת!" הימים היו ימי התרגשות וערב בחירות. אלישר הציג רשימה ספרדית של הציונים הכלליים. הרב נסים התגייס למלחמה ברשי-מה זו, שהפריעה מאד לאנשי הפועל-המזר רחי. לכן אין זה פלא שבכתב-התביעה נגד מנהלי הקדש בליליוס היה כתוב כי הם השתמשו בכספי ההקדש למימון מלחמת-הבחירות של רשימתם. אמנם, המגיש עצמו מחק את המלים בדיו, אולם הקפיד על כך שהשורה המחוקה תעורר סקרנות מיוחדת ושתהיה קלה לקריאה. כך קראו מאות אלפי קוראי עתונים את הסנסציה בדבר מעשה-התרמית של המנהלים.

רשימת ס"צ לא השיגה די קולות כדי להתגבר על אחוזי החסימה, וכך כסתה מן העולם. לא בטל מן העולם המשפט שהוגש נגד מנהלי בליליוס. להיפך, יד זריזה דאגה לטיפול מזורז, וכך, בניגוד לנוהג, התכנס בית-הדין הרבני בערב צום התשעה באב.

בית-דין זה, שהיה צריך להכריע במשפט בין שתי קבוצות אינטרסנטים שרבו ביניהן על הזכות לשלוט בהקדש-המליונים, ועל צנורות-ההשפעה וההניקה המסתעפים ממנו, היה מורכב משלושה דיינים. אחד מהם היה הרב שלמה יוסף אלישיב, קרוב משפחה של התובע. השני היה הרב בצלאל זולטי. הספ-די היחיד היה הרב יעקוב עדס.

מה שקרה במשפט, עם כל הבריורים, פס-קידהין, הערעורים והערעור על הערעורים, יכול לעייף אדם גורמלי. אין זה גם משנה לנצרכי ירושלים, שאולי לא היה איכפת להם כלל מאיזה יד אינם מקבלים את הכסף. אולם לאדם הנורמלי חשוב כי בית-הדין ה-רבני מוכר על-ידי המדינה, שהפקידה בידיו סמכות משפטית עליונה על כל עניני ה-אישות שלו.

על כן יש משום ענין בטענת הנתבעים במשפט בליליוס כי פסק-הדין ניתן בהעדרם ולפני שנשמעו אפילו טענותיהם. שעה שפנו לבית-הדין הגבוה לצדק בבקשה להעביר את המשפט למקום אחר, בו לא ימנה הצד

מצרים תחדש את דרישתה לקבל פרוזודור יבשתי בנגב הישראלי, בינה לבין ממלכת הירדן. דרישה זו עלולה לזכות לתמיכה בריטית.

לעומת זאת, תצא ישראל בדרישה תקיפה לחיסול ההסגר המצרי על תעלת סואץ. הקפאון המדיני, שבא לאחר ביקור מזכיר א"ס במרחב ואשר הביא בעקבותיו את ההשליה כאילו הכל שלנו ורוגע באזור, הוא כולו לרעתה של ישראל. על כן, תנקוט ישראל צעדים מסוימים להפשרת ה"קפאון", ביניהם העלאת בעיית הסואץ.

צעד מצרי אפשרי באותה זירה: רמזים כי עבד אל-נאצר יסגור את תעלת סואץ גם בפני אניות מעצמות המערב, אם אלה יתנכרו בצורה חריפה מדי לתכניותיו בעולם הערבי. רמז ראשון על כך נשמע מפי קצין מצרי המתנגד למחסר, שברח לעיראק.

קרן אור בתמונה המדינית הכחה: יחולו שיפורים ביחסי ישראליתורכיה. לאחר הצטננות היחסים המדיניים בין ישראל למדינה המרחבית היחידה שהכירה בה, מתוך תקווה תורכית לקירוב הערבים למערב, קיימים עתה סיכויים טובים לחימום היחסים מחדש. הדבר יתבטא בעיקר בהגברת הסחר ההדדי.

שם השגריר הגרמני הראשון בישראל יהיה פרידריך יאנק. ממקורות גרמניים נודע כי יאנק, ראש מחלקת ראש הממשלה הגרמני, הנושא תואר "יועץ חשאי", כבר מתכוון לתפקיד זה. בין השאר, ביקר יאנק, שאינו יהודי, בקיץ שעבר בישראל, בא במגע עם האישים הממשלתיים המתאימים.

תקלה רצינית עולה להזדקק בפני המשלחת היהודית שהוזמנה לבקר בברית המועצות. אמנם, שוגרה התזמנה לנחום גולד' מ, בהיותו נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אך, מאחר שאין בכוננת ברית המועצות להזמין מנהיגים ציוניים, עלול ביקורו של גולדמן, שהוא גם נשיא הקונגרס הציוני העולמי, להתבטל. הדבר עלול אף להעמיד בסיון שאלה את יציאת המשלחת כולה.

אם הנך תושב תל-אביב, צפה לעיית המתרחקות בין הקואליציה והאופוזיציה בהנהלת העיר. עם צאתו של חיים לבנון

בשליחות המגבית לדרום-אמריקה ומי נוי איש חרות משה איכילוב כממלא מקום ראש העיר, תפתח האופוזיציה הפועלית, בראשותו של מזכיר מועצת פועלי תל-אביב, אליעזר שכטר, בהסתערות כללית על הנהלת העיר. הסיכסוך יהיה מלווה שביתות-עובדים בענפים שונים ובהפגנות של תושבי פרברים וסכנות נחשלות, בסערי בניין העיריה.

ירידה ניכרת במאזן הי תקציבי של המדינה תחול בעיקר תיד הקרוב. הסיבה: צימצום רציני מצד הגרמנים בביצוע הסכם השילומים, כתוצאה ממסבר כספי חמור המסתמן בארצם.

לעומת זאת, עולה לבוא תזוזה בשאלת השילומים מ"אוסטריה. גולדה מאירסון תצא ל"ארצות-הברית לארגון מגבית חירום למען ישראל. בשליחות זו עמד לצאת ב" ג"י עצמו ורק לאחר שרופאיו אסרו עליו את הנסיעה הכריע ראש הממשלה כי גולדה תצא במקומו, בדחתו הצעה לשליחותו של שר החינוך זלמן ארן.

אם תוגשם התוכנית למינות את אחד משני מפא"י ל"תפקיד מזכיר המפלגה, יצורף לממשלה דב יוסף. למרות שפורסם כי במקרה זה יהיה מרדכי נמיר המועמד לתפקיד השר, מחזיק דב יוסף הבטחה אישית של בן-גוריון כי ברגע שתיווצר אפשרות של הוספת שר מפא"י לממשלה, יהיה הוא האיש.

המפלגות הדתיות תעמודנה בפני בעיה חמורה, אם תגישים חרות את תכניתה לחירוש תנועת אחרות-ישראל, כמפלגה דתית ליד תנועת החרות. עקוב אחרי צעדיו של ח"כ דוד הכהן. הוא יצא בימים הקרובים למזרח, ינסה להגיע עד לפקנג, בירת סין העממית, התקרבות סין למדינות ערב עוררה מבוכה במשרד החוץ וביקורו של דוד הכהן, הנחשב כמומחה לענייני המזרח, יהיה אחד הצעדים הישראלים בנסיון למנוע הסכמים למשלוח נשק בין סין העממית לבין הערבים. הסיכויים: כמעט אפסיים.

ריאורגניזציה מוחלטת תחול באגף מטבע החוץ במשרד האוצר. תוכנית טודית לפיזור האגף ולהרכבתו מחדש, לאחר שיוצאו ממנו מספר פקידים בלתי-רצויים, עומדת להתבצע בקרוב.

שידורי קול-ישראל יקוצצו. אם היית רגיל להאזין לשידורים אלה עד חצות, תצטרך להתרגל שוב להפסקתם עם מהדורת החדשות האחרונה, בשעה 11 בלילה.

לא מן הנמנע כי העולם יזכה בקרוב לפרטים אמריקאיים-מוביטיים. המפיק ההוליוודי מייקל טוד נסע למוסקבה כדי להכשיר את הקרקע, מצא שם יחס אוהד. אחד הסרטים העומדים על הפרק להפקה משוי תפת: מלחמה ושלווה של סולסטוי, בהשתתפות 50 אלף חיילי הצבא האדום לניצבים.

העם קומדיה אנושית

בשדות לכיש היתה מוטלת גופתו של טראקטוריסט. מול הרי חברון בערו השדות של משק להב. אולם דעת המדינה לא היתה פנויה לטרגדיות. היא היתה עסוקה בקומדיה מיוחדת במינה. השם: "דירתו של השר". בזה אחר זה קמו הנפשות ואמרו את פסוקן. עלה על כולם פנחס רוזן, שכניה את העיסקה בישיבת-הממשלה בשם "משגה אסתטי". באותו הגיון אפשר היה לקרוא לפצצה האטומית שהשמידה את הירושלמה בשם "משגה אקוסטי".

גם מבקר-המדינה תרם את תרומתו. מוסד נכבד זה מנוצל עתה לעתים יותר ויותר תכופות לחיפוי על מעשי-שחיתות. השר טה פשוטה: מזמינים אותו לספל בדברים שאינו מוסמך לספל בהם. המבקר אמר, כי מובן, שמבחינה פורמלית הכל בסדר.

המלך ערום. יסוד הקומדיה כולה היה שאיש לא דיבר בכלל על הנושא העיקרי, בכנסת, שאין בה אופוזיציה אמיתית, דיב' רו הכל מסביב לענין, גילו לשמחתם שלא היה כאן ענין של שחיתות. פרס קטן שלא הוזכר: איש לא האשים בכלל את שר האוצר במעשה שחיתות.

ההאשמה המוטחת בפניו של לוי אשכול כלבו של כל אזור בישראל היא הרבה יותר חמורה. האשמה היא פשוטה ותכליתית: שהאדם שהתנגד בכוח להעלאת משכורתם של האקדמאים בסענה שזו עזרה לעבד אל-נאצר, האדם המקפיד את השכר למאות אל-

שר-המשפטים רוזן בהחלט לא אסתטי

פים, המסיף לצנע ולהורדת רמת-המחיה של ההמונים, רכש ארמוני-שרן על חשבון משלם המסים ומכר את דירתו הפרטית תחת להישאר בה, או להחליפה בדירה פרטית אחרת.

הידיעה הגדולה של השבוע היתה שגם לא אחד ממנהיגי הקואליציה או האופוזיציה, אף לא אחד מאנשי הרוח במדינה, ראה חובה לעצמו אף לדבר על צד מכריע זה של המשגה האסתטי.

לא נמצא אף ילד אחד שיאמר בקול רם שהמלך ערום.

הממשלה מלחמת העצבים

כאשר נודע בירושלים שדויד בן-גוריון יוצא לחופשה, טפל רק בעניני בטחון, עבר רשרוש במסדרונות. כי ב"י ג"י אינו יוצא

הארץ, שעורכו הוא חבר סיעתו של רוזן בכנסת, רמז בעדינות "אומרים שמו" היה מופתע" כאשר גילה בן-גוריון את הדברים שאמר בישיבת הממשלה, מאחר שאסור בהחלט לשר אחד לגלות את הדברים שאמר שר אחר בישיבה טודית של הממ-שלה.

לחופשה סתם. לכל חופשה יש כוונה. ה"חופשה המפורסמת ביותר היתה זו שבוע" בותיה באה הפרישה לשה-יבוקר.

השבוע שוב שהה ב"י. ג"י בחופשה איתה שעה הפיץ שרה-חזק בעצמו שמועות כי הוא עומד להתפטר מתפקידו בממשלה, ל"התנדב לתפקיד מזכיר מפא"י. במקרה זה יתפוס פנחס לבון את מקומו של מרדכי נמיר, נמיר את מקומה של גולדה מאירסון, גולדה את מקומו של שרת בממשלה.

היה ברור שכל השמועות והחפשות אינן אלא תמרונים במלחמה-העצבים הגדולה בין ב"י. ושרת, שחריפותה גברה מאד מאז נודע לב"י. על ההסכם שהושג מאחורי גבו בין שרת והדתיים.

אולם גם התמרון המוצלח ביותר יכול להוביל למצב אשר ממנו אין נסיגה.

הים

המכתב מן הכלא

לפני חודש בדיוק, נעצרה סירת הדיג הישראלית נחשול, עלידי ספינת מלחמה תורכית. אנשי הצוות הוכנסו לכלא איסקנדרון, עד לבירור משפטם. השבוע, הגיע למערכת בקיבוץ, בטאון הקיבוץ המאוחד, מכתב רא" שון מן הכלא. כתב ירחמיאל חקלאי, איש הצוות:

ספינתנו נתפסה יחד עם נוהים ספינת הדיג של קיבוץ נוהים, ביום שני, 30.4.56 בצהרנים, עלידי אניית מלחמה תורכית, בי מרחק של 15 מיל מהכניסה למפרץ אלכ" סנדרטה. נעצרנו תוך רירות תוחת ומכוונות ירייה מעל הספינה, שלא לצורך כלל. מלחים תורכיים, באיום בנושקם, אילצונו לשוט אח"י אנייתם לאיסקנדרון.

בעת תפיסתה של קדימה, ספינת הדיג הי ראשונה שנעצרה באותם הימים היינו כבר עלידי תורכיה אך בגלל סערה, נאלצנו למצוא מחסה בפמגוסטה. היו שם ארבע ספינות: נחשול, למרחב, נוהים ודורון. בישיבה מ" שיתפת הוחלט לחזור כשך הסערה לתורכיה ואם תיתפס אחת הספינות — תלכנה אתה למאסר גם השאר. שידרנו זאת לארץ, לאי-גוד הדייגים, לקבלת אישור להחלטה זו.

ידענו שאנו צפויים למאסר בכלא תורכי אולם החלטנו להיאבק על זכותנו לדוג ב"מים בין-לאומיים ושום מאסר לא ירתיענו מכך. בלי שדות הדיג שבסביבות תורכיה, אין עתיד לדייג העברי והוא צפוי לחיסול. למרחב ודורון חזרו לארץ, אחרי שהמקרה יום שלהם מלא דגים, כך שרק אנו נשארנו — ונתפסנו.

קיוסק פרטי בכלא. זה ששה ימים שאנו יושבים בכלא. ב"י למאי הוצאה עלידי שופט מקומי פקודת המעצר עד למשפט. אנשי קדימה יושבים כבר 11 יום ואתמול התחיל משפטם. מאשימים אותם בדיג במים הטריטוריאליים, במרחק של 2.5 מיל מהחוף שקר גם מאין כמוהו. כנראה שאף אותנו יאשימו בכך.

מטפלים בנו כאן הקונסול הישראלי מ" קושטא, הסוכן של ש.ה.ה. במקום וכן פקיד מהחלקת הדיג הישראלית. הם שברו עבורנו את הטוב שבעורכי הדין התורכיים, לפי דב"י.הם. לעורך-דין טוב יש, בדרך כלל, ערך רב. אולם בתנאים המקומיים — קשה לדעת. אין אנו חסרים דבר, ושלומנו טוב. המזון מובא לנו מאחת המסעדות, שלוש פעמים ביום וכן כל הדרוש לנו. כל השירותים נק"ינם כאן בכסף ואחד האסירים מקיים במקום חנות קטנה לדברי מאכל, סידקית וכדומה. עד כה התיחסו אלינו המלחים, השוטרים והסוהרים יפה ובהגינות. אנו מקוים שיחס זה ימשך.

בבית הסוהר — שמידותיו עשרים וארבע מטרים על שלושים — נמצאים כ-100 אסירים ועוד כ-20 סוהרים, עובדי משרד ועוד. בית הסוהר הוא באחד הבתים ברחוב שקט, בקצה העיר. בחדרוני, שמידותיו כ-10 מטר על שבעה, לערך, ישנים יותר מ-40 איש: 22 שלנו וכ-20 פושעים מקומיים.

המיתות הן דרגשי עץ, דרגש גוגע בדרגש, חסרי מזרונים. רוב האסירים הביאו לעצמם מזרונים מבתים, אולם אנו לקחנו מהספינה רק שמיות. מחוסר מקום אנו ישנים שניים במטה.

מכניאים וחששים. לצרכי טיול קיימים שני מסדרונות. מידותיו של זה שלנו כ-11 על חמשה מטרים ושמש 90 (המשך בעמוד 8)

עילוי הנשמה של ר' אברום

לפני חמשה שבועות קטלו כדורי הפראיזן חמשה ילדים בכפר שפריר. השבוע התגברה שמחת-החיים הראשונית של כתי-החסידים המופלאה על זכר האסון. ברית-המילה של נכדו הראשון של רבי אברום, האחרון על בטחון הכפר, הפך למאורע רווי שמחה, התעלות-נשמה וזודקה. החב"דים, המאמינים כי הנשמה הבהמית מוצאת מגוף האדם בעזרת השיר ושמחת-החיים, שוב הפגינו שאינם מפגרים אחרי אבותיהם.

ש"תו" קרא אברום. לא היה צריך להפציר באורחיו. הכוסית נתמלאו כי אילו מאלהן. הסיכוב הראשון נסתיים, החל תור המעשיות.

פעים, סיפר אחד החסידים, **התרחץ** דויד המלך בבית-מרחץ. לפתע גילה כי היה ערום והתבייש בערוותו. אלא שבאותו רגע

ב עזי הזקנים רבו ברכבת של אחר-הצהריים, שנסעה מתל-אביב לירושלים. אך רובם הגדול ירדו בתחנה הראשונה: שפ"ר. הם היו מזומנים להשתתף בשמחת ה-ברית בביתו של רבי אברהם מיוור, הידוע יותר בשם-החביב אברום.

מעלות השחר, התכונן הרב לעילוי נשמתו. הוא גמץ כוסית קטנה — כדי שיוכל לחשוב בבהירות. אחר כך שתה כוסית שניה — כדי שיוכל לקבל את פני אורחיו. הם באו בעשרותיהם. לפני שקיעת החמה נטשו חושבי הכפר את כתיהם. מיהרו לשמוח בשמחתו של אברום, בהכניסו את נכדו הראשון לברית אברהם-אבינו. כי רבי אברום לא היה סתם תושב, הוא האורח מספר אחד של כפר שפריר.

שניים רבו? אברום מפשר. מיהו מחפש עצה? אברום מוכן ומזומן. מחפשים חבר לשתייה? אין כאברום לי צורך זה.

חרר בבית השיכון הקטן של הרב אברום היה מלא וגדוש, בחוץ הצטופפו אורחים נוספים. המוהל בייך על המילה. התינוק עבר מיד ליד, וזה לעשרות סנדקים שהחזיקו בידיהם עד הגיעו אל הסנדק הי-רשמי, הוא רבי אברום סבו.

התוספת האחרונה למשפחת מיוור צרחה ככרוכה. הזקן לא התרגש במיוחד. **שמך יהיה פנחס!** קרא בצהלה, **על שם אבי אביך.** הוא היה שתיין גדול.

מיד לאחר שנכנס לברית אברהם-אבינו, נכנס הנצר לברית חב"ד. אברום סבל צמר-גפן בקוניאק, נתן לתינוק למצוץ. פנחס מרץ עד הטיפה האחרונה, לגאוחו הרבה של סבו. **אמיתי לכם,** התפאר בפני חבריו. **הוא יהיה שתיין כדת.**

התינוק כבר ישן את שנת-שיכרותו הראשונה.

הרך הנולד, פנחס בן-מרדכי לוי, עובר מיד ליד, מזכה את כל המחזיק בו במצוה.

רגע לפני המילה. האב מתכופף על התינוק, שעה שהמוהל שולף את סכיניו.

כעבור חצי שעה, אחרי כמה סיבובי הכוסית, מרים ר' אברום את קולו בשיר.

הנשמה עלתה. וגם אברום, המחזיק בבקבוק, עלה על השולחן ורוקד ריקוד חסידי.

נוכר במצוות המילה. הוא מיד התלכש ורץ החוצה לומר הלל על המילה, וכך יצא ממבוכתו.

החל הסיכוב השני. שוב הורקו הכוסות בתנועה חטופה. **רבותי!** נשמע קול אל-מוני, **שירו ניגון!**

מיד בקע שיר מפיות צעירים וזקנים: **אין אתמול, אין מחר.** יש רק היום, שתו שיכר!

מיהו נוכר לפתע: **מה שלום אשתך, רב אברום?**

אברום נשתק לרגע בחימה מדומה, אחר החל בסיפור ארוך על הבעל-שם-טוב, מייסד החסידות. פעם ביקר הבעל-שם-טוב בעיירה קטנה ושם ראה אשה מטרידה את בעלה ללא הרף. הבעל-שם-טוב, חמה, הרי גבר חסון ובכיר היה הבעל ובכל זאת שתק לאשתו. הסביר לו היהודי: **הייתי מלאך קטיגור בבית-דין של מעלה.** פעם הגיע לשמים יהודי, ומשנשאל מדוע לא שמר מצוות, טען להצדקתו כי אשתו הרשעה הטרידה אותו ומנעה ממנו קיום מצוות. מה? בגלל אשה לוותר על מצוות? צעקתי. לא רצו לקבל את דעתי ועשו אותי לבן-אדם, בעל לאשה רעה כפי שאתה רואה. כעת אני טובל הכל, ובכלכך שהרשע הוא לא יצא זכאי בשמיים.

הבעל-שם-טוב לא מצא מענה. **ואתה,** פנה אברום לשואלו, **רק לחצי שעה נפטרתי מיראתך של נשים, ואתה כבר שואל לשלום אשתי?**

ה בקבוקים הריקים נערמו. חלגה חלגה... בקע שיר-העם הרוסי מגרונות החסידים. **אני יחפן, אני צריך כלום.** אבל אני גם אוהב את מקסים גורקי. חלגה חלגה... גה...

שוב פנה הרב אברום אל בנו בקריאה הי-קבועה: **י"ש! תנו צד י"ש!**

אין יותר, ענה הבן. **אז לך לצרכניה!** ציווה האב. **אין גם שם,** היתה התשובה. **אם אין י"ש בצרכניה,** פסק אברום, **למה לנו צרכניה?**

אל אברום הצטרף ידידו, מנהל הישיבה המכובד מלוד. השניים יצאו במחול, תחילה בחוסר בטחון, מתנדנדים, אחר-כך במהירות, ברגליים בטוחות. הם עלו על ספסל, המ-שיכו לרקוד; עלו על השולחן והרקידו את הכוסות ובקבוקים; ירדו חזרה אל הרצפה והרקידו לא נפסק. רק מדי פעם היו נפרדים, שותים כוסית וממשיכים.

אני כל כך אוהב אתכם, כל כך אוהב אתכם! זימר הרבי. **אני אוהב את אדמת המולדת.** יעקב אבינו נישק אותה, גם אני אנשק אותה, אנשק אותה... כי טוב להיות יהודי בארץ-ישראל, לאהוב שמים ולשמוח בחלקי... אני אוהב אתכם.

בעזרת כתבי-סתר, עשבי-בר ונוצה מכונף תרנגול השייך מחמוד מרכא אהבה

אדם חולה יודע מה עליו לעשות: לקרוא לרופא. אולם בארץ, היום עד היום אנשים שאינם מאמינים ברופאים. חררי הניתוח הנוצצים ושאר המצאות המדע חשודים בעיניהם. הם מאמינים הרבה יותר בעשבים ובתרופות המזוניות, שהסבתא למדה מסבתה. יש להם גם רופאים מיוחדים משלהם, רופאים שלא גמרו שום בית-ספר אך מוכנים לרפא את הכז — מכאב בטן כרוני ועד למחלת-אהבה. זהו סיפורו של עטאללה מנסור, כתב "העולם הזה", שיצא לחקור בדבר.

למה לא להכיר אדם בריא בכפר ערבי. בדרך כלל התושבים הם אכילי מחלות — לרבע, למחצה או ליותר מזה. על כן, בלש מחמוד חסן בבריאיות. בגשתו את הנער בן 12 ברחוב הראשי של מגיד אלכרם (תחילת הכרמים), הכפר הגדול בן 2500 התושבים, השוכן בלב הגליל. ברחוב זה, שהיה פעם חלק של הכביש הבינעירוני עכו-צפת, דיבר הנער בשפה ככל שכלה על דעתו. גיליתי כי מחמוד איננו יליד הכפר. הוא נולד בדצרת, נדד לכאן עם משפחתו, בדריפתה המתמדת אחרי עבודה. אביו של הנער הוא ידיד גדול של ה"יהודים" והוא מקיים אתם יחסים דו-קיים. על כן זכה הנער בשם נוסף: מאיר. אולם מחמוד-מאיר לא ידע את אשר ביקשתי לשמוע. הוא אפילו לא הכיר את המוכתר. לעומת זאת, היו לו קשרים מצויינים. הוא הציג אותי בפני מועלם (המורה) נימר, שוער משרד ה"מושל, שהדריך את הקהל כשאקדח רב-רושם מקשט את מותנו. נימר זה היה מוכן בהחלט לעזור לי בחיפוש. הוא הורה על אחד הנערים שהתבטלו ב"סביבה להובילני לביתו של השייך מחמוד אל-עיןאחי.

מאת
עטאללה מנסור

נוצה מכונף תרנגול

בחר צנוע ישב השייך עם שני לקוחות וחבר ללחם כתב סתרים. לסעיד אחמד מכפר נתן, גבר גבוה, בריא ומשופם, בן 50, נתן פתק נגד מחלתו הישנה. כי למרות שסעיד נשא לו שתי נשים, לא הוליד אף בן זכר אחד. לעומת זאת, יש למסכן שמונה בנות. על כן בא בן הכפר להיחזק עם השייך מחמוד, הידוע בכל הגליל כחכם השולט ברוחות-רפאים — אשר הן המיטו על סעיד את אסונו הנקבי. השייך תלש נוצה מכונף תרנגול, טבל את חורו בדיו המיוחד וכתב בה את כתב הסתרים הכליכולי. "עכשיו", ניצץ בטוב לב לאב האומלל, "לך הביתה, סגור את חלונות הדרך ושרוף את הפתק הזה. עליך לנשום את העשן יחד עם אשתך, לפני עלותכם למטה. הילד הבא יהיה בן זכר, אינשאללה."

בעי בוגר באשתו

לקוח השני היתה אשה שבאה מכפר פסוטה המרוחק. בגליל המערבי היא ביקשה כתב סתרים שימנע את בעלה מלנשט אותה. השייך, כמובן, גם ידע נסתרות. בעזרת רוחו של סבו חתוה, ומעט הגיון, הוא גילה לה כי בעלה חומד אשה אחרת. אולם, מאחר שהשייך הוא איש שלום ואינו מעוניין בהחרפת הקרע בין הבעל ואשתו, סייר לגלות פרטים נוספים. עתו: על האשה לגלות בעצמה את הפושעת, גוזלת-הבעלים, ולהכניס מתחת לכניסת חדרה ציור צהוב שהוא עצמו מסר לה. "לכי לשלום, בת", נפרד ממנה השייך והחליק את ידו על חלקו הלבן וקונו האבני הארוך. שיקשוק חרוני מסבחתו היקרה ליהא את צעדי האשה בצאתה.

פרצוף עקום של יריד

יפול השייך בשני קודמי נתן לי שהות להכין את עצמי לקראת הראיון עם האיש הגדול. ספל קפה מריר הרגיע את עצבי והחזיר אותי מאות שנים אחורה, לימי אלף לילה ולילה. שקעתי בחלום ורדדתי על רוחות, גינים ומלאכים טובים. שירה נעימה ליחתה את חזיונות לבי. לפתע התעוררתי. דממה כבדה שררה בחדר וכל הנוכחים נעצו בי מבטים חמורים. סימן שהגיע תורי לדבר.

(המשך מעמוד 6)

אסירים, המסתובבים בו הלך וחוזר. מל-מעלה פרוש סורג ברזל ושומר מזוין צופה כלפי מטה. כל יומיים-שלושה יוצאים שניים מכל ספינה לספינותיו, להניע את המנועים ולשאוב מים.

האסירים מהווים קשת של כל גווי הפשע. נועצי סכינים, שבמקרה לא הצליחו להרוג את קרבנם, אינם חסרים. חלקם מזויין ב"סכינים אף כאן.

חבורה מיוחדת מהווים מעשני החשיש,

התחלתי את סיפורי: "יש לי חבר, יא סייד אל-שייך", פתחתי, "וחבר זה הותקף עליי רוח רעה שעיקמה את סנטרו וגרמה לו מיחושים רבים. כל מאמצי הרופאים עלו בתוהו וגם היועצים לרפא בעשבי-בר לא הועילו."

קולי רחיצצר השפיע, כנראה, לטובה. "אל תקח את הדבר כל-כך ללב, בני", הרגיע אותי השייך. "המשך את הסיפור."

השומעים הראו סימני השתתפותם ב"צער. "מה יש להוסיף?" המשכתי. "חברי אינו רוצה לשמוע יותר לא על רופאים ולא על שייכים. הוא התייאש ואינו אר כל. הוא מתבייש להראות את פרצופו העקום ברחוב. היו כאלה שאמריו כי יירפא אם יאכל דבש, ורק דבש. תקפה אותו בחילה והוא כמעט מת מהקאה."

זוג עז בר אחד

ה כאמת מחפיר! הפסיקני השייך. "אנשים רבים טוענים שהם מתמצאים במקצוע זה. מבלי לדעת מאר מה. אבל אני שייך אמיתי. ירשתי אח ידיעתי מאבי והוא רכש אותן מאלה שקדמו לו משך מאות בשנים."

לבסוף הסכמתי לשדל את חברי הדמיוני לנסות את מזלו אצל שייך מחד מיד. "שיבוא אלי לשבוע ואני ארפא אותו לגמרי", הבטיח. "אני יודע טווות על אדים מעשבי-בר רותחים ובעזרת קריאות לרוח הרעה שחדרה בו, אתגבר על חוליו. כל מה שעליו לעשות הוא רק לשנות מעט מן המים שבהם אטבול את פתק הסתרים המתאים. אמור לו שלא יפחד מפני."

ואו החלטתי לנסות את מזלי עוד מעט. סיפורי לשייך סיפור אישי יותר. וזה תוכנו: ישנה בחורה אחת יפה, שאני אוהב אותה עד מוות. אך מה לעשות? היא אינה שמה לב אלי. שמה יסכים השייך הכליכולי לתת כתב סתרים שישיפע על הבחורה ויכרך את לבה?

"טוב יעשה האדם המגיש זוג על כר אחד", ענה השייך בקול מדוד. הבינותי שעל לראות במשפט זה ציטטה מהקוראן הקדוש.

ורד בת יונה

ח יכיתי לתוצאה המעשית, לפתק גושא כתב הסתרים המיסתורי. ציפתה לי אכזבה. השייך נאנח ומילמל, ולבסוף הסביר כי אינו יכול לתת כתב-סתרים לכל דורש. עליו תחילה לדקדק ולחקור כל מקרה ומקרה. מדוע?

"לפעמים בא אלי איזה בן בליעל המתאהב באשה נשואה ואם לילדים. אני עלול להרוס בעקיפין משפחה מאושרת, אם אתן לו את כתב הסתרים."

הסברתי לו שאהובת-לבי אינה נשואה. הוא רק יעשה מעשה טוב אם יכתוב לי את הפתק. אחרת, עלול אני לאבד את עצמי לדעת. "בלי ורוד בינת חמאמה (ורד בת יונה) לא אוכל לחיות" כמעט בכיתי.

ניצחתי. השייך נטל פתק מצהיב, שירטט עליו את שמי ושם אהובתי. אולם לפני שיכולתי לקחתו ליד, הטיל אותו השייך אל תוך האש המהבהבת, עליה הרתיח את מי הקפה. כתב הסתרים התלקח, מילא את החדר בעשן סמיך מסריח. כמעט צחקתי בקול רם, בחשבי על אותה ורוד בינת חמאמה שלבה יבער בלהט אהבתה אלי. השייך הנכבד הבטיחני חגיגתי כי לא יעבור שבוע, עד שאהובתי תיפול בפח אהבתי.

ואם יקרה ותהיה בחורה בין קוראות העולם הזה שתרגיש כלפי רגשי אהבה יוקדים, אל לה להמלה. זהו דבר טבעי, שעבורי שילמתי לשייך מחמוד טבין ותקלין.

הממשל הצבאי

כיס עברי חלוצי

בנגב הצפוני, בין שובל לגבול הירדן, משתרעות חלקות רבות של אדמות, אשר איש לא טרח לעבדן מאז ברחו בעליהן ה"ערביים."

השנה, עלו אנשי השייך סאקר סלאמה אל-הזיל, בדואים היושבים בחסות הממשל הצבאי באזור זה, על שטח נטוש של 4000 דונם. עד אז, נהגו לעלות עם עדריהם ל"מרעה על אותו שטח. השנה, בגלל גשמי

במדניה

הברכה הבלתי-רגילים, החליטו לחרוש ולרוץ את האדמה.

אזור מסוכן, בעצם. אולם לפני הנ"ל צנים, הופיע נציג המושל הצבאי במאר-שבע. משך שבועות, עקב אחר הערבים ב"מלאכת החריש והזריעה הממושכת. עתה, לאחר גמר העבודה המייגעת, החליט כי אזור זה הינו, בעצם, אזור רגיש מאד וכי נוכחותם של ערבים בו עשויה לסכן את בטחון המדינה. הוא מסר לשייך הודעה רשמית כי 4000 הדונם הוכרו כאזור צבאי סגור.

את חשיבותו הבטחונית של השטח, הוכיח הצעד הבא של השלטונות. האדמה הורועה והוכרזה למיכאל הנגבי, בעצמו מושל צבאי של הנגב לשעבר, שהחליט לפרוש לפעילות פרטית מבורכת באזור. משרד החקל-אות מכר לו את הרשות לקצור את אשר זרעו 80 משפחות שבט אל-הזיל.

הנגבי, חבר קיבוץ נגבה לשעבר, המתין להבשלת היבול בשלושה של מומחה. כבוא העת, שלח למקום קומביין שכור וחצי תרי-סר פועלים לאסוף את היבול. הפועלים היו כולם ערבים. אולם הם לא היו שום סכנה לבטחון המדינה, מאחר שהריחות מעבודתם נכנסו לכיס עברי חלוצי.

אילת

חוכנית הדוד סם

שלו של מלון מפואר, הנבנה זה שנתיים על-ידי מרכז הקואופרציה של ההסתדרות; בית החלוצות שנמסר לידים פרטיות לצורך הפיכתו למלון, מחוסר מקום עבודה לחלו-צות עצמן; פלוגת הקבוצ המאוחדת השוכנת קרוב לשנה בבית-המלון הישן — הרתינו והבריחו את מרבית המשקיעים הפרטיים, שהוזמנו להשקיע מהונם באילת.

אולם כאשר ביקר בשבועות האחרונים סם דובינר, בעל עפרונות ירושלים, בתי-חרור ש"ת למוצרי פלסטיק דורא ומוצרי קרטון קרנג באילת השנה משהו. הוא התלהב מאד מן הנוף, משלל הדגים שמתחת למים ומן הכריש הגדול בן 12 הטון שנחפש בזמן בקורו.

סם דובינר, שרכשו נאמד ב"26 מליון דולאר ושאף פעם, לדברי מקורביו, לא חשש להסתכן בהשקעות נעוצות ביותר, מיהר כבר ביום השני לביקורו באילת לביתו של חנוך נגר, ראש המועצה המקומית. כאשר יצא מפגישה ראשונה זו, היה ידוע כבר למרבית תושבי אילת שהמלינר הקנדי ה"צעיר, הנמצא חמש שנים בארץ ושאשתו בטי אדומת השער היא העסקנית הראשית של האגודה לעזרת נפגעי הפוליו במדינת ישראל (העולם הזה 917) החליט להשקיע בכספו באילת. 40 אלף הדולר הראשונים נמסרו לידי של מקס פרידמן (העולם הזה 947), העומד בראש מחלקת התיירות במקום ואשר יטול לידי את ניהול התכנון והשל-בים הראשונים לבצוע התוכנית הגדולה.

מתי יבואו התיירות. תוכניתו של סם דובינר בנויה על ניצול אוצרה חטבתי הגדול ביותר של אילת: הים. 7000 מיני הדגים והחיים הנמצאים בחופי אילת, שלל הצבעים והצורות הנהדרים, המחגלה לכל ה"מרכיב על פניו את משקפי הצלילה והמכנסים ראוי לתוך המים, ימשכו — לדברי נומ"ח חים לענף התיירות — לקוחות רבים מכל קצחי העולם.

מפעלו של דובינר מכוון לעשירים ביניהם. מהנדסיו הכינו כבר את התוכניות הראשונות להקמת 20 מבנים קטנים, בני שני חדרים כל אחד, מצוידים במיזוג אוויר, מים קרים וחמים וריהוט מודרני. הם יוקמו בחוף ה"דרומי של אילת.

הביתנים יוקמו מסביב לבית-קפה ומסעדה, רחבת ריקודים פתוחה ואמפיתיאטרון קטן. שיעמדו לרשות האורחים. ליד המושבה ה"קטנה, יוקם מוז סירות-דיג לאורחים, סיי-רות סקיי-מים, סוכית רחצה ומתקנים להח-כרת כלי-צלילה, ציוד דיג, מזכרות-אילת ומשקאות קרים.

2007 שנה עמדה אילת ללא ניצול ממשי! אמר סם דובינר, שהזניח את כל עסקיו ונחת שלש-ארבע פעמים בשבוע במסוס ארקעי בשדה אילת — "מעתה יבואו תיירים עשירים עיפים לנו, תיירות להציג את בגדי הרחצה החדשים שלהן."

"מתי בדיק יגיעו התיירות?" שאל ב"

חולדות מסעות המנהל

כשבוע שעבר התרוממו גבות עיניים רבות כאשר גילה העולם הזה (971) שמנהל משרד-הסעד, משה ברסלע, נסע לפאריס החמודה כדי להשתתף בקונגרס שהיה מוקדש לענייני הטיפול בעוורים, בהם אין לברסלע גם המושג הקלוש ביותר.

השבוע נסתבר כי המנהל העליו אינו נמין שך רק לקסמי פאריס העליונה, כדי להוכיח זאת, המשיך בדרכו לניו-יורק, שם נערכת ועידה בינלאומית אחרת על עניינים הקשורים לסעד.

בין שתי הועידות הפרידו שלושה שבועות ארוכים. בצדק סבר ברסלע שאין לו בזבז כספי המדינה על נסיעות-שוא חזרה לארץ. לכן נשאר בזמן זה בבירת השעשועים העולמית, משלם-המסים שמח להגיש למנהל משרד-הסעד את הסעד הכספי הדרוש.

הספר

כחוק וכדין

פקידי בתי המשפט, גוצ טרוד ועמוס עכו זה בדרך כלל, נשמו השבוע לרווחה: כמעט כל המשפטים במדינה בוטלו למשך שלושה ימים.

הסיבה הופיעה בתחילת השבוע, לבושה בגדי עבודה וחבושה כובעי טמבל: עורכי-הדין יצאו לעבוד בספר.

על פי החלטת הסתדרות עורכי-הדין בישראל, נטשו המשפטים את גלימותיהם, את כרכי החוק העבים ואת מזכירותיהם הדקות, יצאו לתרום את חלקם בביצור הספר.

עניין של ספורט. הם הגיעו למקומות המיפגש במכוניותיהם הפרטיות או במוניות, סקרו בהנאה את חבריהם המחוּפשים. כוכבים כמיכאל כספי, יעקב שמשון שפירא ותנו רובין נראו כגדנעים שהתכוננו למסע הראשון הרחק מן הבית.

השופטים, אשר לא חויבו לצאת, תרמו אף הם לשורות המתגדבים. לעומת חבריו לבושי החק, בלט שופט מחוזי זאב צלטנר, במעיל הספורט הצבעוני שלו ובמכנסיו צמר.

המשפטים בדרך לביצורים*

כמו נדנע במסע ראשון

דיה עברה לבית קרוביה ואילו אחמד, הדי מורה, ביקש מיקלט בכפר עקברה השכן. הוא ניגש לשני המוכרים, ביקש את חסותם מפני נקמת הבעל הנפגע. "אני חף מפשע", נשבע. "זוהי עלילתה של האחות הנקמנית, על כי דחיתי אותה."

אך מחמוד לא נרתע. הוא ידע מה מוטל על גבר במקרה זה. עוד באותו לילה, ארב למורה הצעיר בדרכו אל ביתו החדש, הריק בו מלא מחסנית של אקדה. השבוע דן אותו בית המשפט המחוזי בי חיפה למאסר עולם, בעוון רצח בכונה תמימה. היתה זו אחת החובות הפחות נעימות של גבר.

* מימין: עו"ד שחור, קוטובסקי, לשם, השופט מלחי, עו"ד ריטרמן, דינר, מלך, רוטנשטרייך, חזן, כספי, ליבליץ.

הינדה, אשתו של אהרון, שהתנפלה על נחמה, תלשה את שערותיה ופצעה אותה. לרוע המזל, לא היה המדובר בחברי הכ"ס שרה הבאים היום ויוצאים מחר. שני החברים המעורבים היו וותיקים. נמצאו במשקל למעלה מ-17 שנה. מנחם דרש את סילוקו של אהרון. אולם אהרון תופס מקום חשוב בסידור-העבודה, והמזכירות הסתפקה בה"גשת אזהרה אליו.

לו הסתפק בכך מנחם, היה העניין תם ונשלם. אולם מנחם לא יכול היה להירגע. הוא דרש להעביר את העניין לבירור בקיבוץ הארצי, נחקל בסירוב מוחלט. כשהעמיד את המזכירות בפני הברירה — "או הוא או אני" — רמזה לו המזכירות שהוא חופשי לעזוב.

מן המטבח לחדר-האוכל. אז עשה ברנר את המעשה שנתן צביון חדש לכל הבעיה: הוא פנה לעורך-הדין פישל הרצ"ב, הפרקליט המוכר של כל מגורשי-המשק הקומוניסטיים.

קיבוץ יכול לסבול הרבה, אך אין הוא יכול לסבול קומוניסט. הפעם ננקטו נגד ברנר אמצעים חמורים: הוא הוצב ביסוד-העבודה דרך קבע לשטיפת-כלים במטבח, השנואה שבעבודות המשק, נאסר עליו לשוחח עם החברים על ענינו.

עתה הבין גם ברנר שעליו לעזוב את המשק. הוא הסכים, בתנאי שהמשק ישלם לו 7000 ל"י תמורת 17 שנות עבודתו וע"ב בודת אשתו, כדי שיוכל לרכוש שיכון בעיר. המזכירות אישרה לו רק 600 ל"י, החליטה להוציאו מן המשק בגלל דעות קומוניסטיות.

השבוע בילה מנחם את ימיו לא במטבח השנוא עליו, אלא בחדר-האוכל עצמו. הוא הבטיח כי לא יזוז ממקומו, עד שיתחזרו לו זכויותיו במשק, או שישולמו לו פיצויים כדרישתו.

פשעים

חובתו של גבר

מחמוד נאף פעור ידע תמיד מהי חובתו של גבר. כאשר מת אחיו חליל והשאיר אחריו אשה ושלוש בנות, מילא מחמוד בן ה-30 את חובתו, נשא את דיה האלמנה לא-שנה הכניס את בנותיה לביתו.

לזוג נולדו שתי בנות נוספות ומחמוד נחשב לבעל בעמיו ולאחד מנכבדי הכפר חורפיש הלילי.

לפני ארבע שנים הגיע אל הכפר מורה צעיר ויפה, שהביא עמו מכתב המלצה מ"קרובי מחמוד. המורה אחמד יוסף לחליל החל למלמד לימודי דת בחורפיש, וזה לחדר בקומה העליונה של בית פעור. הוא אכל עם המשפחה, בילה את שעות הפנאי עם בניה באווירה של אהבה הדדית.

כאשר הועבר המורה לכפר אחר, היה זה מחמוד שרץ להתחמם תושבים על בקשה למשרד החינוך להחזיר את אחמד לכפר. אחמד שב לבית מחמוד.

כדורים בלילה. יום אחד באה שפיקה, אחות מחמוד אל אחיה, סיפרה בהתרגשות כי דיה אשתו בוגדת בו עם המורה בעל העיניים הלוהטות. גאוותו הגברית של הבעל נפגעה קשות. הוא רץ לביתו, היכה את אשתו מכות נמרצות. היא הכחישה את הכל, אך מחמוד לא נרגע.

השבוע זכתה חנה זמר לכבוד בלתי-רגיל ביותר. לא זה בלבד שסעדה על שולחנו של שר-החוק, אלא ששמה נכלל גם בקומוניקט הרשמי של לשכת-השר, שקבע כי: "אורחי היו אתמול: ד"ר חיים יחיל ורעייתו, ה"גברת חנה זמר..."

חנה זמר היתה העתונאית הישראלית הראשונה שזכתה לכבוד זה.

דרכי חיים

לילה בעמיר

בקיבוץ, כמו בכל חברה אנושית, יש טרי-גדיות אנושיות. אולם הקיבוץ משתדל להסיר דירן בכוחות עצמו, מבלי שיצאו לאור ה"עולם החיצוני. השבוע, כשסיפרו העתונאים כי החבר מנחם ברנר פתח בשכית-שבת במשק עמיר הגלילי משכה טרגדיה אחת זו את אור הזרקורים.

הדראמה החלה כליל חורף גשום ב-1954,

כתבת זמר וידיד*
הראשונה שזכתה

כאשר מנחם היה בשרות המילואים. סיפורה של אשתו נחמה ברנר, מן החברות היפות במשק, היה פלאסטי: בשעה שתיים וחצי לפנות בוקר נכנס לחדרה בצריף החבר אה"רן ריטרמן, כשהוא לבוש פיגמה וגרביים. בחדר המואר שכבה לא רק נחמה, אלא גם בתה, נאורה (5), שקדחה בחום. אהרון התגבר על האם תוך שימוש באלימות, הסי-תלק אחרי ששעה מה שעשה.

הסברה הרשמית של מזכירות הקיבוץ היתה קצת שונה: "נחמה לא היתה כלל וכלל אדישה לאהרון..."

"או הוא או אני." בעיר הגדולה יכול מאורע כזה להיטשטש ולהישכח. בקיבוץ הקטן, בו יודע כל אחד את הכל על הכל, אין הדבר אפשרי. מנחם שמע עליו מיד בתורו מן השרות. עוד לפני כן שמעה עליו

אלגנטיים. "בשבילי", עברה הלחישה, "זה עניין של ספורט."

כשבוע בבוקר, שעה שאורחים רבים אך יצאו את בתיהם, כבר ישבו המתגדבים כי אוטובוסים, בדרכם אל המשקים המרוחקים. שם, משך 72 שעות, ימלאו את חובותיהם כחוק וכדין.

עתונות

קומוניקט רשמי

בבנין הכנסת בולטת חנה זמר, הסגנית החנינית של כתב דבר המרצין ד"ר משה תבור, כאישיות פופולרית ביותר. קשה לי נחש שהיתה נשואה פעם לחסיד אדוק. חבישה פאה נכירה לראשה. הכתבת העליונה תמיד אהודה על הכל גם במערכת דבר, בה היא תומכת בקו הפרו-ישרתי המתון של ח"כ הרצל ברגר.

תזכיר

מאורקו: "אין כניסה!"

"שליחי הסוכנות במאורקו ובטוניסיה יצטרכו לארוז את חפציהם", ניבא מדור תצפית (העולם הזה 950) לפני חצי שנה מיד עם התקנת המימשל העצמי בשתי הארצות הערביות.

השבוע נמסר כי שליחים בעלי דרכונים ישראליים שוב אינם רצויים בשתי הארצות, וכי מופעל על שליחי הסוכנות לחץ דהימנע שם מכך פעולה בולטת.

מוסקבה: "ברזכים הבאים!"

את הכוונה הסובייטית לחזקין משלחת יהודית לא-ציונית, על פי רשימה שמית שתקבע מראש, גילה לפני חודש ה"מדור תצפית (העולם הזה 969).

רבה הראשי של מוסקבה שלח השבוע מכתב עברי ל"נחום גולדמן, חזמין משלחת יהודית-עולמית והביע את רצונו ליצור קשר מתמיד בין יהודי ברית-המועצות ויהודי העולם. הידיעה הופיעה בכ"ד תר"ת הראשית של עתוני ה"ערב.

ישראל: ההצגה מותרת

תחת הכותרת "מי המושגע?" סיפר מדור הקולנוע לפני חודשיים (העולם הזה 964) על החלטתו של הצנזור לסרטים לאסור בארץ את ההצגות של סרטים מצריים, המובאים כהון עולמים, ולתת בצורה זו גם בישראל תוקף לחסר ה"ערבי.

השבוע נמסר כי הממשלה דנה בכיבורת העתונאית שנמי תחה על מבקרי הסרטים, החי ליטה לבטל את הביטוי "זה" תיר את ההצגות של סרטים מצריים.

ביום הרביעי שעבר, שלוש שעות לאחר שסעיד אלימופתי הרכיב את ממשלתה החדשה של ממלכת הירדן, הופיע לפתע ה"מלך חוסין" במינסטריון ההגנה בעמאן. את היה שלישו הראשי, קאיד (סגן אלוף) עלי אבו אל-נואר.

השנים הסתגרו בחדרו של שר ההגנה החדש, מוחמד עלי אל-עג'לוגי. כעבור כמה דקות נקראו לישיבה שלושה קצינים בכירים של הלגיון, הירדנים נמשכו פחות מחצי שעה; כאשר נסתיימה הודיע שר ההגנה: "הור מלכותו התעניין בענייני ההגנה ו"הצבא".

ההתעניינות נתנה את פריה כעבור פחות מ-24 שעות. בהודעה קצרה, ששודרה על-ידי רדיו רמאללה, בישר המלך לאזרחיו כי הפריק ראדי עינב, ראש המטה הכללי של הלגיון, יצא לפנסיה. במקומו נתמנה עלי אבו אל-נואר.

מרב"ט למפקד דיביזיה. היה זה שיא נוסף בהתפתחויות שיעוצו את הלגיון הערבי ללא הרף, מאז פוטר מפקדו הקודם, ג'ון באגוט גלאב.

הלגיון, אשר כוחותיו נאמדים ב-30 אלף חיילים, הספיק להודיע במהירות מסחררת ממעמדו כצבא הערבי החזק ביותר. פיטורי הקצינים האנגליים יצרו חלל ריק בצמרת הפיקוד וכל המפקדים — ממפקד כיתה ועד למפקד דיביזיה — נדחפו כלפי מעלה. בי שאיפה למלא חלל זה.

לא אנגלים, לא מצרים. מן היום הראשון היה ברור כי עינב הוקן (56) ו"הממושקף" לא היה יותר מאשר פקק זמני. האיש החזק האמיתי של הלגיון היה עלי אבו אל-נואר, ידידו האיש הקרוב של המלך. היתה זו רק שאלה של זמן עד אשר יהודים הקאיד הצעיר (34) את הפריק האומלל.

סכיב אבו אל-נואר התארגנו רוב הקצינים הצעירים. שנים רבות שנאו את האנגלים טענו כי גלאב הכשיר את הלגיון אך ורק למילוי תפקיד מסייע בתוך המערך הבריטי העולמי. את המטרה העיקרית — מלחמה בישראל — טענו קצינים אלה, הוניה גלאב לחלוטין.

עתה ביקשו להעמיד מטרה זו בראש תפי קידי הלגיון. על כן, היו הם אשר לחצו למען כריחת הסכם לשיתוף פעולה עם המצרים, במקרה של מלחמה. אולם את ה"צעד המכריע, הצטרפות לפיקוד האחד ה"מצרי-סוריסעודי, לא רצו לעשות. כי אבו אל-נואר וחבריו לא רצו להחליף את המפקד האנגלי במפקד מצרי.

אין מקום למדנים. מינויו של הקצין צעיר, בעל הנטיית הקיצונית, למפקד עליון, העלה אותו למקום השני בממלכה — אם לא למקום הראשון. כי למרות ידידותו של המלך אליו, לא הסתיר מעולם עלי אבו אל-נואר כי לירדן דרושה הפיכה צבאית כמו זו שבוצעה במצרים, ואשר הוא עצמו יעמוד בראשה.

ובמשטר מהפכני, כידוע, אין מקום ל"מלכים".

מצרים

מי נותן פקודות?

כמעט כל עתונאי זר שראיין את גמאל עבד אל-נאצר בחודשים האחרונים הציג ב"פניו את השאלה: "מדוע חוששת מצרים ה"גדולה מפני מדינה קטנה כמו ישראל?"

התשובה היתה תמיד: ישראל היא רק ראש-גשר של הציונות העולמית.

השבוע הסביר קריין קול הערבים הקהירי כיצד פועל, לדעתו, הקשר בין ראש-הגשר לבין העורף. שגרירי ישראל למיניהם, הר"ב צעים כעניים בפתחי מהסני הנשק של ה"מערב, יכלו לשאוב נחמה ועידוד מן התיאור.

"הנה", קבע הקריין, "ישראל קונה נשק רב כל יום. לפני כמה שבועות שלחה לה צרפת 100 משוריינים אמריקאיים, באר"ג נזים שעליהם היה כתוב: 'גיפים'. כן קיבלה ישראל מיטען דרך מקסיקו, ארצות אמריקה הלטינית ומלחים אירופיים. היא קנתה כבר ציוד צבאי ב-30 מיליון דולר".

כיצד נתאפשרו כל אלה? פשוט מאוד: "המעצמות מברירות בסתר כל הנשק הזה לישראל", הסביר קול הערבים, "בפקודת הציונות העולמית".

העולם הזה פותח בסידרה אקסקלוזיבית ע"י נכבגשת

מה חושב ערבי על ישראל? כיצד נראות מדינות ערב כיום? מה מתרחש בהן? על שאלות אלה משיב הד"ר חליל תותח. ערבי נוצרי יליד הארץ. תותח, מנהל בית-ספר תיכון אמריקאי ברמאללה. היגר ב-1944 לארצות הברית. יסד שם את "המכון הערבי-אמריקאי". כיום אחת הבמות החשובות ביותר של תעמולה ערבית בעולם. לא מזמן יצא לביקור ארוך בשש מדינות ערביות. אסף חומר מאלף, לסידרת מאמרים ארוכה. החל מהשבוע, יפורסמו המאמרים, על פי הסדר מיוחד, ב"העולם הזה".

— מאת חליל תותח —

התחנה הראשונה בסיורי היתה ביירות. בירת הלבנון נראתה כעיר המתפוצצת בתפריה, מאחר שלא הצליחה להתפתח במקביל לחשיבותה ולתפקידה במזרח התיכון. הרחובות צרים ועקלקלים, רחוקים מאד מלהיות מתאימים לתנועה האדירה העוברת בהם.

מישהו קרא לביירות מוסך אחד גדול — והוא כלל לא הגויס: ציים שלמים של מכר ניות אמריקאיות נוצצות ממלאים את הסימטאות, הנהגים לוחצים בלי הרף על הצופרים ובכלל — מתנהגים כמו ילדים שקיבלו צעצוע חדש.

אשר למדרכות — יתכן כי שני אפרוחים צמקים יצליחו לעבור אחד את השני עליהן. אבל שני אנשים שאכלו טוב ישתפשו כהוגן אם ינסו לעשות זאת. ובביירות, לא חסרים אנשים שמנים.

אולם גם על המדרכות הצרות אין להימלט מהמכונות הצרחניות. נהגים, המנסים לעקוף פקקי תנועה, עולים בשמחה רבה על האזרקות. השוטרים מסתכלים בכל זה בעין אדישה: הקצינים הגבוהים אינם זקוקים למדרכות, כנראה.

תמהתי, כמובן, מנין בא כל הכסף העצום הדרוש לייבוא מכונות כאלה. אולם כל פעם ידי האנגלים בארץ ישראל ופיתוחו לנמל הש"י

במחנה הפליטים של צור, חיה פליטה זקנה זו, שברחה מפלסטין. כמה עוד שמונים אלף פליטים, אשר לא התערבו בחיי המדינה והלבנון היתה רוצה להפטר מהם בהקדם.

ני במעלה במזרח התיכון, אחרי אלכסנדריה, הרסו את ביירות כמעט כליל. אולם עם הקמת מדינת ישראל, נותק הקשר בין חיפה לבין מרחב המחיה הטבעי שלה: מסוריה, עבר-הירדן ועיראק ועד לאיראן והור"ד. ביירות שבה לגדולתה.

כיום היתה השערה העיקרית הפתוח אל המערב. אם רוצה תושב פלסטין הערבית לנסוע לאירופה, עליו לעבור שלושה גבולות, עד ביירות ומשם להפליג. או שהוא יכול לטוס ישר לביירות, תמורת שבעה דינרים.

כמו מושבה אמריקאית

ד רך הלבנון עובר גם הנפט הסעודי. מאות פועלים, פקידים ועובדי תובלה לב"יניים חיים מזרם זה. מלבד זאת הולכים תש"לומים רציניים מאד לממשלה.

בשבוע הראשון בביירות, נדמה היה לי כי אני נמצא במושבה אמריקאית. קודם כל, אפי שר לראות דולרים בכל מקום. כי בלבנון אין פיקוח על המטבע הור, וכל הסוחרים והמכ"ריתים של המזרח התיכון מנהלים שם חשבונות. אפשר אפילו לשלם לנהג המונית בדור"ל ארים והוא יחזיר עווף באותה מטבע — אם הוא יחזיר.

חוץ מזה, גדושה ביירות מוסדות אמריקאיים ומוסדות א"ם למכירה, המעסיקים גם הם אלפי פקידים מקומיים — תרומה חשובה מאד לכלכלה. כולה בדולרים טובים. ישנם עוד מקורות הכנסה חשובים: מדי חודש מגיעים אלפי דולרים, כתרומות או כ"דבות, ממהגרים לבנונים מכל העולם, ואילו הרי הלבנון מושכים תיירים עמוסי ארנקים מארצות ערב.

פליטים בכנסייה

ב חיותי בביירות הלכתי להתפלל בכנסיית הפרוטסטנטית של הכומר פא"רד עאדי, פלסטיני שהוא כיום פליט בלב"י. היתה זאת כנסייה די גדולה, מלאה עד אפס מקום. בפלסטין, הייתי רגיל לראות נשים יושבות מצד אחד וגברים מצד שני בכנסייה. כאן ישבו גברים ונשים יחדיו, שרו את מזמורי התפילה בערבית. הם נראו במצב טוב, לבושים בגדים נקיים ובטוחה התפילה תרי"ד מו ברצון לקרן הצדקה של כנסייתם.

כעבור שבוע, התפללתי בכנסייה אנגליקאית ליד החוף. שם היתה האווירה שונה לחלוטין. המתפללים היו כולם פליטים פלסטיניים, אשר רבים מהם הכרתי מקודם. בארץ הקודש, נמנו על שכבת האינטליגנציה — רופאים, עורכי דין, פקידים משגשגים. כנסייה תם נשארה בחלק הישראלי של ירושלים, יחד עם בתיהם, משרדיהם ורכושם השונה. בית הקברות של עדה זו נשאר על הר-ציון ואילו בבתיהם, יושבים פליטים יהודיים, אשר אי-אפשר להוציאם משם.

קפה עם הנשיא

ב ין יתר פגישותי, נקבע לי ראיון עם השייך בישראל אל-כורי, נשיא הלבנון. הראיון סודר על-ידי מוניר אבו פאדיל, איש עסקים מצליח ביותר, שהתחיל מלאכול, יחד עם עוד כמה פליטים מפלסטין, כיום, מנהלת קבוצה זו בנק בשם אינטרא וחולשת על כמה חברות לייבוא העושות עסקים מצויינים. מוניר ליזה אותי לארמון הנשיא. בשער עזר אותנו חיילי ידידי הסביר לו כי יש לנו ראיון עם הנשיא בשעה 10.30, ו"הראה את ההומנה הכתובה לחייל. בחדר קטן, קיבל את פנינו שר החצר ומשם העביר אותנו סרן צעיר לאולם הנשיא. הוא קיבל את פנינו בשלום. לחץ את ידינו, מבלי לקום ממקור"מו.

משרת בבגדים ערביים רקומים הגיש לנו קפה ואני פתחתי את השיחה בהצעה כי ה"עולם הערבי יעשה כל מאמץ כדי להביא את נקודת ראותו בפני דעת הקהל באמריקה ובי"עולם. בהיותי עדיין תחת הרושם החריף ש"עשו עלי מחנות הפליטים בצור וצידון, הב"עתי את ההתמרמרות ששמעתי מפי תושבי מח"ת

הנעשה מאחורי מסך החול של מדינות ערב נשיא הכלבון!

נות אלה על הלך חייהם שם, ועל המנהיגים הערביים שאינם עושים מאומה למענם. הנשיא ענה כי כל מדינות ערב מתייעצות ביחס להקמת מרכז להסברה בניו יורק, ובאר שר לפליטים — יבוא יום וגם הם יהנו מידת הצדק המגיעה להם. האחירה, הפרחים, הריהוט המפואר ובמיוחד המרבדים הגדולים — כל אלה העידו על שלחה ונחת. על כך, בצאתי מן הפגישה, לא יכולתי אלא לחשוב כי דרושה ללבנון מנהיגות דינמית ותקיפה יותר.

נא להכיר: אמיל בוסתני

באותם הימים, עמדה מרכז ההתעניינות הפוליטית אחת הדמויות הסוערות ביותר של הלבנון. היה זה אמיל בוסתני, חבר בית הנבחרים הלבנוני, איש מלא מרץ, הנמצא בתנועה תמידית. הכרתיו היטב עוד מאז שירת שנה כמורה בבית-ספר ברמאלה. שעה שמורים אחרים נהגו לשבת על כסיהם, בושטני שיעור, היה בוסתני מהלך בעצבנות לפני תלמידיו, כנמר המתכונן לזינוק. בוסתני זה הוא בן למשפחה ידועה בין הערבים, אשר רבים מבניה תרמו לחיי התרבות והספרות במזרח התיכון. אחד מהם הוא ואדי בוסתני, אשר שני בניו למדו אצלו ברמאלה. ואדי היה פעיל בשטח הפוליטי, בשינוי בהן נאבקו ערביי פלסטין על שיחזור מהמנדט הבריטי. התעניינותי אודותיו בביירות נואמר לי כי נשאר בחיפה, גם לאחר בריחת רוב תושביה הערביים.

ידידים סיפרו כי נצטווה עליי השלטונות היהודיים לעזוב את ביתו, מאחר שהבית היה

גרם במימיה העכורים של המדינות הלבנוניות. בהסתמכו על מיברק מהגבול הדרומי של הלבנון, הגיש בוסתני שאילתה לשר הגנה. השאילתה נגעה לתלונות תושבי הגבול על התקפות ישראליות נגד כפריהם. היה זה וזו שאילתה ראשונה בסידרה ארוכה. בשניה, טען בוסתני: "ישנה בידי ידיעה כי מפקד חיל התותחנים בצבא הלבנוני הינו יהודי ממוצא רוסי; כי הרופא הראשי בחזקת החייל של הצבא הינו יהודי ממוצא יווני וכי בין הפקידים המספלים במיסמכים הסודיים ביותר של הצבא הלבנוני נמצאים גם יהודים. בשם לב ליחסיו עם ישראל ועם היהדות העולמית, האין הממשלה מוצאת לנכון לפטר יהודים אלה ולהחליפם בלבנונים אשר אין נאמנותם מוטלת בספק?"

שר הגנה השיב כי ענינו פקוחות בכל הנוגע לבטחון המדינה. "כל המסכן בסחון זה", הוסיף, "צפוי להענשה מיידית". למשל, מסר השר, נתפס קצין שהבריח מזון לישראל. הוא פוטר מיד והועמד לדין.

המדינאי העולה, אמיל בוסתני, פליט ערבי מחיפה שהפך מיליונר וחבר פרלמנט.

אשר לשאלת פיסורי היהודים מן הצבא — התחמק השר מלהשיב עליה.

ישראל והלבנון

בוסתני לא התפתח בתשובת השר. כמה סערה בבית הנבחרים. כמה חברים האשימו אותו בנטיית אנטישמיות, טענו כי יהודים לבנוניים זכאים למעמד שווה לזה של אזרח אחר — ולראיה, מעמדם הרם של שני חברי הפרלמנט היהודיים, יוסף שדיר ויעקב שרון, שהיו בין הראשונים לתקוף את בוסתני.

המדינאי החריף פירסם חוברת קטנה, בה ציין כי חשעה עתונים לבנוניים צידדו ביהודים, נגדו.

אין בכך פלא. כי בלבנון קיימים אלמנטים חזקים, אשר אם אינם פרו-ישראליים, הריהם לפחות אנטי-ערביים. מספיק להסתובב יום אחד בביירות כדי להיחזק באמתה זו. כאן שר אתה שואל את הטלפוניסט מדוע רע שירות הטלפונים כל כך, היא משיבה במרי: "מה יש? אנהנו כבר מדינה עצמאית ערבית עכשיו... אין יותר צרפתים!"

פקיד בבית המלון שלי אמר לי בגלוי כי היה מעדיף לראות את הצרפתים בחזרה. נחמדתי לחשוב מה שתופעה זו עולה לגורם ללבנון, אם תפרוץ פעם סערת איתנים באיזור.

מבחינה זו, דומה הלבנון לישראל. קודם כל, בנויה מדינה זו על יסודות דתיים בלתי יציבים. שנית, למרות שהיא חלק מהליגה ה-

הנשיא-נשיא, נורי אל-נאסר, בישראל אל-חורי, הוא סמל שלטון המשפחות העשירות בלבנון.

דרוש להם למטרות אחרות. ואדי סירב. הרי הודים באו אליו ואיימו להוציאו בכוח. אך הערבי הגאה עמד על זכותו והשלטונות נאלצו לעזוב במנוחה. אינני יודע אם נכון היה סיפור; על כל פנים, אופייני הוא לידידי ואדי.

מכל מקום, ירש גם אמיל את רוח משפחת בוסתני. בשבוע מאמריקה, שם למד הנדסה, נכנס לעסקים בחיפה, כקבלן מצליח. כיום עומד הוא בראש חברת הנדסה ובונה בביירות, בעלת סניפים בעדן, גידה, אלכסנדריה, קהיר, בגדאד, בצרה, עמאן, בחריין, קהיר, קטאר, חלב, דמשק, לונדון ושטוקהולם. יש לו מטוסים משלו והוא רגיל לקפוץ מארץ אחת לשניה כבתוך ביתו.

"לסלק את היהודים!"

באילו לא די לו בכל פעילותו זו, נבחר לבית הנבחרים הלבנוני. הסערה שהייתה נוכח בה היתה אחת מיני רבות שהוא

במועדוני הלינה של ביירות, מתנהלים חאקי, מלכת היופי של ביירות. היא, רואה את עצמה יותר כצרפתיה מאשר כערביה.

רה, על כי העז למתוח ביקורת על היהודים. היאמן כי יסופר?

"ועוד הקשיבו, יעקב שרף ויוסף שדיר מלאי חימה על אמיל בוסתני, רק מפני שזה יעץ לנהוג בכללי והירות כלפי יהודי לבנון. עוד אתמול התנגד אותו נציג יהודי לקבלת הפליטים הערבים בלבנון ואילו היום, הוא עוד מגן על היהודים. האם שכח יוסף שדיר כי הינו חי בלב העולם הערבי? או שמה חושב הוא ככל אלה המאמינים כי הלבנון אינה מדינה ערבית?"

והנה עוד מאמר על אותו נושא, הפעם לקוח מתוך אל-דיאר:

"קיימים בארצנו חוגים הדורשים, בגלוי או בסתר, את חיסול מה שהם מכנים בשם 'מזבז בלתי-רומנטי' הקיים בינינו לבין 'יש-ראל'. אולם זוהי הפעם הראשונה שעתון כמו 'לוריינט' יצא בהכרזות, שכל מטרותן היא לסלק את הדרך בפני ידידות רשמית עם 'יש-ראל'. צחקי, ארץ אויבת!"

דוחפים נרחפים

ביום האחרון לביקורי בלבנון, ניגשתי למיברקה המרכזית של ביירות כדי לשגר מיברק לירושלים. הבניין היה ערוב וקטן וקהל עצום נדחק לפני הדלפקים, מבלי שאיש ינסה להשליט שם סדר. משך השנים שחייתי באמריקה שכחתי את המכה המזרחית הגדולה: חוסר התורים, במקומות שהם דרושים.

חיכיתי, נדחפתי ונדחפתי משך 45 דקות. לבסוף, הגעתי אל האשנב. הפקיד נטל את טופס המיברק, אולם כאשר הגשתי לו סטר של חמש לירות לבנוניות, החזיר את העדף בבוז.

"אין לי שום דבר נגד הבולים שלכם", אמרתי לו, "אבל אני עוזב היום את הלבנון. תן לי בבקשה כסף מזומן".

"לך לסדא, מחליף הכספים ברחוב, ור חזור לכאן עם הכסף המדויק", השיב לי.

התרחתתי. המחשבה שיהיה עלי לעמוד עוד פעם, עד שכוון הגורל ומרפקי הלקחור חות האחרים ידחפוני בחזרה אל האשנב, יאשה אותי לחלוטין. ויתרתי על משלוח ה'מיברק'. כמובן, היתה לכך הסברה פשוטה: מה שנים רבות שורר בלבנון מחסור איום במעות. במקום מטבעות בלבנון, נהוגים שם שטרות נייר, אפילו בערכים הפעוטים ביותר. כל הפרשה לא שיפרה ביותר את מצב רוחי. פניתי בשמחה רבה לשדה התעופה ולמטוס שהמתין להובילני לתחנה ה'באה במסעי': רצועת עזה.

הקנוניה של האגודות השרור

מתוך אולם ההתעמלות הישן של בית הספר לבנות ברחוב שלוש בתל-אביב, בקעו קריאות קצובות. שני תריסרי בחורים מוצקים ושזופים, בתלבושת התעמל לות, רצו במעגל מסביב לאולם הצר. הם היו אדומים והתנשפו מרוב מאמץ. הויעה ב" יצבצה מכל אברי גופם, אבל האדם שניצב במרכז המעגל, צעק: "יותר מהר! להגביר את הקצב!" הבחורים המשיכו לרוץ בקצב מהיר.

זר שהיה נקלע למקום, לא היה מעלה כלל בדעתו כי כאן נערך אימון של קבוצת כדורגל. כיצד יכולה הקבוצה להתאמן בצפיפות באולם סגור וצר? הוא היה מתפלא עוד יותר, אילו היה נאמר לו כי כאן מתאמנת קבוצת הכדורגל של הכוח תל-אביב, כי מאז ומתמיד, היתה קבוצת הכוח קבוצה על סהרת ה"ימקים" ואילו כמעט כל הבחור

זינוק לכדור. שוער הכוח, יצחק עטרם, מזנק לקראת כדור שנבעט לשער, במשחק שנערך השבת נגד קבוצת הפועל נהריה.

רים שהיו באולם, היו מבני עדות המזרח. מספר האנשים שהתאמנו באולם היה גם המספר הגדול ביותר של שחקנים, אשר איזור שהי קבוצת כדורגל במדינה מסוגלת לרכוש לאימון — כי הכוח היא תופעה בלתי-רגילה לגמרי בחיים הספורטאיים בארץ.

במדינה בה אין קיים בכלל ספורט ממלכתי, ואשר בה השתלטו המפלגות על כל אגרי דוח הספורט, קשה למצוא ספורטאים העוסקים בספורט לשמו בלבד. המפלגות הן הן ממונות את תחביבי האגודות, הן המאפשרות להן לרכוש מתקנים ומגרשי ספורט, הן הן משיגות עבודה ושיכון לספורטאים. כל זה נראה מובן וטבעי.

לכן, באם קיימת אגודה ספורטאית שאין מאחוריה גב מפלגתי, ואשר אין לה תחביב ומתקנים, נראה הדבר מוזר ויוצא דופן. נגד תופעות יוצאות דופן, יש להילחם.

בזי פודיטיקה

כאשר הקימו עסקני הכוח וינה לשעבר — אגודת ספורט יהודית, ש" שמעה נודע לטהילה בכל רחבי העולם — סניפים של אגודתם בערים הגדולות של ארץ-ישראל, התכוונו בזאת רק להנציח את שמה של אגודתם המפוארת.

הספורטאים והעסקנים הזקינו. הם המשיכו להיפגש במועדונים, אך לשם העלאת זכרונות בלבד. מועדוני הכוח הפכו למקום מיפגש על כוס תה, לבילוי במשחקי שחמט וקלפים.

איש מבין הספורטאים ילידי הארץ לא מצא טעם רב להצטרף לאגודה מזדקנת,

ספורט

כדורגל

מחנות מבישים

עם התקרב השבת האחרונה למשחקי ליגה לכדורגל, לא יכלו גם המהמרים המקצועיים לקבוע בפסקנות את הדירוג הסופי של קבוצות הליגה הלאומית. אם כי גורלן של קבוצות הפועל כפר-סבא ומכבי רחובות כבר נחרץ לירידה לליגה א', קשה היה עדיין לקבוע איזו קבוצה תזכה בכתר האליפות, ואיזו תיאלץ להתמודד על מקומה בליגה עם אלופת ליגה א', הכוח תל-אביב (ראה מסגרת).

כמעט ודאי הדבר, שרק יחס שערים, ולא יחס ההפסדים והנצחונות הם שיקבעו את גורל הקבוצות. ומשום כך, לא בחלה שום אגודה באמצעים כדי לתת לקבוצותיה את היתרון.

לכן חזרו ונשנו, השבת, המחנות המבישים, בהם ויתרו קבוצות מסוימות לאחר תייהן כדי לחזק את מעמדן. כך זכתה קבוצת מכבי נתניה באורח "נס" בנצחון על מכבי חיפה, ניצלה ממשחקי-המבחן לירידה לליגה א. באותה דרך ממש, זכתה לפתע מכבי יפו ביתרון שערים שלא השיגה מעולם, בנצחה את מכבי רחובות בתוצאה 6:1. הישג העלול להצילה גם כן ממשחקי-המבחן, אליו תדר הפועל רמת-גן.

המדהים בפרשה כולה היה כי איש מאוהדי ועיתונאי הספורט לא הגיב על קנוניות בין קבוצותיהן אלו. הן הפכו כבר לשיגרה.

סחר החליפין

"אפשר לעשות השנה בארץ ליגת כדורגל עולמית", טען השבוע אחד משחקני ה"כדורגל".

היו לו נימוקים הגיוניים לדבריו. כי השנה זכתה ישראל לביקור קבוצות כדורגל זרות, בקצב שלא ידעה מעולם.

נוסף לארבע הקבוצות הזרות שכבר ביקרו השנה בארץ, יגיעו בעונה הקרובה עוד חמש נוספות, כולל נבחרת ברית-המועצות. אולם ספק אם ביקורה של איזו קבוצה יהיה כה מבורך כזה של קבוצת סנדלנד הבריטית, שבאה בהומנות מכבי פתח-תקוה.

למרות שביקורה של סנדלנד נסתים בי גרעון של שמונת אלפים לירות, הסתבר כי העסק היה כדאי למארחים. שחקני קבוצת המיליונרים היו כה מוקסמים מקבלת ה"פנים והיחס שנתקלו בו בארץ (17 שנה אנחנו נודדים כעולם ואף פעם לא זכינו ליחס כזה" הורו בהיפרס) עד שהחליטו ל"גמול למארחיהם ביחס דומה.

לאחר שלא הצליחו לרכוש לקבוצתם מספר שחקנים ישראלים, ביניהם זאב שרף, מחבבי פתח-תקוה, הפתיעו בהזמנים את כל קבוצת מכבי פתח-תקוה לאנגליה, באותם התנאים שהתקבלו כאן: הוצאות טיסה, אירוח ב"אנגליה, שתי לירות ליום לשחקן, 500 ל"ל כל משחק.

איגרוף

מפר החרם

החרם התרבותי-ספורטאי שהטילו השליטות התורכיות לפני זמן קצר על ישראל, באסרם חילופי ספורטאים בין שתי המדינות, נשבר השבוע. שובר החרם היה צעיר יוני ליד איסטנבול, תאקיי זיאריס (24) אלוף תורכיה ויוון באיגרוף משקל קל.

בן 14 בלבד היה תאקיי, כאשר ראה ב"קולנוע תחרות איגרוף ותחליט: "אני אהיה כמוהם!" הוא נרשם מיד למועדון ספורט, החל ללמוד את המקצוע.

שעה שהתאמן במועדון, ראה אותו מנגיר יחני, הפכו למתאגרף מקצועי. תוך חמש ה"שנים שעברו מאז, השיג תאקיי את תוארי האליפות של תורכיה ויוון, השתתף ב-41 קרבות, מהם ניצח ב-35, סיים בחיך ב-1 לוושה ונצח בשלושה, ביניהם: עלי-ידי אלוף אירופה.

השבוע, כשהגיע תאקיי לארץ, השתוממו מקבלי פניו לראות כי מרפקי ידיו שבורים. הסביר תאקיי: "זה שייך למקצוע". לעומת זאת היו פניו נקיים מצלקות. "אף אחד לא הצליח לפגוע בי בפנים", התפאר.

בישראל ינסה לשבור מסורת זו מתאגרף דוד עובד (19) שעלה מאז הקרב נגד פאליצי-ינאלי בששה קילו, עלה ממשקל נוצה למשקל קל. הבטיח עובד, המשרת כממריך ספורט בצה"ל: "זאת תהיה עבודה קשה לנצח או תי".

המלצה חמה מפי

ק
א
ר
ר
ל

מ
ר
י
ט
ז

אונטה

הסלון ליופי המודרני ביותר בארץ, הוא אשר אירח את הכוכבת הצרפתית הגדולה, בשעת ביקורה בישראל. הגברת אנטה עצמה נתנה למרטיין קארול (ראה תמונה למטה) את הטיפול המעולה המיוחד, שהיא רגילה לו במכוני היופי המפוארים ביותר של פאריס, לונדון וניו-יורק. מרטיין קארול נכנסה לסלון אנטה כששערה הפרוע מכוסה בצעיף ועל פניה ניכרים סימני הדרך הארוכה. היא קיבלה טיפול מקודקוד ועד כף-רגל: צביעת שיער (בצבע תפוז), טיפול בפנים, מניקור ופדיקור.

כאשר יצאה, אמרה לעתונאים שהתפעלו מיופיה ורעננותה: "אני יכולה להמליץ בכל לב על מכון אנטה. הוא בהחלט יכול להשתוות, ברמת טיפולו ובתוצאותיו למכוני הטובים ביותר בעולם."

אנטה, המכון ליופי ולתסרוקות (תל-אביב, רחוב מאפו 18, פינת בן-יהודה, טלפון 22848) ישמח לארח גם אותך.

המכלגתיות נגד הקבוצה העצמאית היחידה נגד הכוח ת"א

מאיימים על השחקנים

מרות הכל, הגיעה הכוח לפיסת הליגה, התמודדה על הכוחה עם קבוצת חובבי יפו. הפעם גויסו כבר כל האמצעים למניעת הנצחון. קהל אהודיה של מכבי יפו החל להופיע בהמוניו במשחקי הכוח, להתפרע על המגרש. ברור שהאשמה הוטלה על הכוח והיא חויבה לשאת בכל הנזקים שנגרמו למגרשים בהם התארחה.

לקראת המשחק המכריע בין הכוח למכבי יפו, נעשו כל ההכנות הדרושות. המשחק נערך על המגרש היפואי, למרות כל בקשותיה של הכוח לשחק על מגרש ניטרלי, על חשבונה היא. לפני המשחק ננקטו שיטות דרום-אמריקאיות להבטחת הנצחון למכבי יפו: על אחד השחקנים איימו שבאם יופיע למגרש ישפכו על פני אשתו חומצה; לאביו של שחקן שני, הבטיחו כי לא יזכה לראות את בנו באם יעז להופיע למשחק. מכבי יפו ניצחה, עלתה לליגה הלאומית, הכוח נשארה בליגה א'.

למרות הכל: נצחון

היה זה משחק מורל לקבוצה. היא עמדה להתפרק; בחיר חלוציה, שלמה לוי, עבר לשחק במכבי חיפה. גם שאר השחקנים הודיעו כי ילכו בדרכו, כי לא היה טעם להמשיך ולשחק באוירה של דכאון ופחד.

הציל את הקבוצה מפירוק, עסקן בשם יוסף לובין. הקצב הגייגני התקף, מותיקי הכוח, קיבל את הנהלת הקבוצה לידיה. כי אסיפת יסוד חדשה של הקבוצה, הוחלט להמשיך לשחק עוד שנה אחת בלבד, ובאם ימשך הטרור נגד הקבוצה — לפורו.

עסקני אגודות הספורט היו בטוחים כי יחסלו את הכוח. אך הקבוצה גילתה רצון חיים בלתי-מצוי, התחכמה לעסקנים. השיטה החדשה במלחמת הקיום היתה לצבור את יתרון הנקודות בתחילת המשחקים, כך ש' בסופם לא תוכל שום קבוצה לחסל את הכוח. השיטה הצליחה. 25 משחקים, המסוגלים כולם לשחק בקבוצה הנבחרת, החלו את משחקי הליגה השנה בהפתעות מרעישות. לא היתה קבוצה שלא נשברה בפניהם. בסיו בוב הראשון ניצחה הכוח את כל יריבותיה, צברה 11 משחקים 22 נקודות.

שוב נזקקו העסקנים לעמוד בפרץ. אך הפעם, יאחזו את המועד. יתרונו של הכוח היה כה גדול, ששום קבוצה לא יכלה לה. היא המשיכה בסדרת נצחונות, הבקיעה ב-19 משחקים 42 שערים ואילו שער הובקע שש פעמים בלבד מתוך זה ארבעה שערים עזי

חסרת גב מפלגתי. שחקני הכדורגל של הכוח וינה נשרו אף הם, הצטרפו לאגודות אחרות. מכל קבוצות הספורט של הכוח בערי הארץ, נותרה רק קבוצת כדורגל חלשה, של הכוח תל-אביב, שמעולם לא התבלטה במיוחד.

השינוי חל בתום מלחמת השחרור. אז נשברה המסורת היקית של האגודה, היא החלה לפעול — ביחוד בין נוער השכונות, אותו הניחו שאר האגודות.

התנאי היחיד להצטרפות לאגודה היתה אי פעילות פוליטית. מרגע שאדם הצטרף לקבוצה, התחייב לשכוח את הפוליטיקה ול-התרכז בספורט בלבד.

השופט היה משוחד

קבוצה לא הפריעה לאיש. היא התנועה אי שם בתחתית ליגה ב', אף אחד לא התעניין בה. אוהדי הספורט כמעט ולא שמעו עליה. רק לפני שנה, החל השם הכוח להופיע בכותרות העיתונים.

הקבוצה, שהיתה מורכבת משחקנים צעירים ומגובשים, ששיחקו יחד זה שנים, היתה חלשה. את פרי האיוון הממושך והקפדני, בזו אחר זו, הנחילה מפלות לקבוצות ידועות, טיפסה בדילוגים ארוכים אל ראש טבלת ליגה ב'.

יום אחד, מצאו עסקני הכדורגל בארץ, הקובעים היחידים בענף ספורט זה, כי עליהם להכליל בחישוביהם קבוצה חדשה. זאת כבר היתה חוצפה ללא גבול. האחרים להתפתחות משחקי הליגה לא יכלו להרשות הפקרות ש' כזו. הם החליטו להילחם בה.

יש לומר לשבתם של האחרים כי הם הבחינו בסכנה בעוד מועד, הפעילו בזמן את כל אמצעי הבטחון. ההחלטה שאסור להכוח לנצח ולצבור נקודות בוצעה מיד.

עזרו לכך כל המעורבים בדבר, מכל ה' אגודות. השערוריה החלה באחד המשחקים הקובעים בשנה החולפת, בין הכוח למכבי רמת-גן. השופט במשחק ידע את המלאכה המוטלת עליו: למנוע בכל מחיר מהכוח להבקיע שערים. שלושת השערים שהבקיעו חלוצי הכוח נפסלו בטענה סכימטית: ה' בקעו ממצב נבדל. המשחק נסתיים בתוצאות 0:0.

היה זה גם משחק האחרון של השופט. התלונה שהגישה נגדו קבוצת הכוח הוכרה כצודקת, הוא סולק לכל ימי חייו משיפוט. אך התוצאה נשארה בעינה — הכוח הפסידה נקודה יקרה.

מספרים לאחור. חלוצ הכוח יצחק אשכנזי מדגים בעיטה אקרובטית לעיני מעריצים על מגרש שכונת התקווה. אשכנזי, לשעבר שחקן הפועל רמת-גן, הוא ראש קבוצת הכוח.

את השאר, עשו שחקני מחנה-יהודה עצמם. תוך 20 דקות פצעו שלושה שחקנים נוספים, שהוצאו על גבי אלונקות מהמגרש ולא חזרו אליו. שחקן רביעי, שהוכה באגרופ בפה, לא יצא — רק משום שציאתו היתה פוסלת את המשחק כולו. במצב זה — ששה שחקנים נגד 11 — נלחמה הכוח מחצית השעה, ה' צליחה להשיג תוצאת שוויון 2:2.

"אנחנו חזקים ממך!"

שם מה מעוניינות האגודות בחיסור לה של הכוח? בין שאר התשובות ישנה חשבה פשוטה ומשכנעת: אגודות הספורט מעוניינות לרכוש לעצמן את שחקניה המוכשרים של הכוח. בדרך חוקית, אי-אפשר לה העביר שחקן מקבוצה לקבוצה, בלי הסכמת הקבוצה. העסקנים מקוים כי באם יחסלו את הכוח, יזכו ממילא בטובי שחקניה.

כך, למשל, ניסה השבוע מרכז קבוצת ביתר תל-אביב אברהם ביברייג, לשעבר איש הכוח וינה, לשכנע את הנהלת הכוח להעביר אליו את הקיבוצי הימני של הכוח אסא אבי-רהם. לאחר ששידוליו לא נשאו פרי, הודיע ביברייג קצרות ליוסל לובין: "אם לא תשחרר את אסא, תספוג מכות!" אותה שעה, מצאה התאחדות הכדורגל אמצעי למניעת עלייתה של הכוח לליגה ה' לאומית.

בניגוד לתקנות בהן נאמר בפירוש כי משחקי המבחן יתקיימו על מגרשים ניטרליים, החליטה ההתאחדות לערוך את משחקי ה' מבחן על מגרשי היריבים. המדינה היתה ברורה: מכיון שלהכוח אין מגרש משלה וקהל אוהדים קבוע הנהר אחריה, יוכרע ה' משחק הקובע על מגרשו של היריב, בנוי כחולו של קהל עוין.

מבלי נוכחותי של נציגי הכוח, שכבר נעלה מכל ספק שזו תהיה הקבוצה שתתמודד עם היריב מהליגה הלאומית, נערכה הגרלה מס' תורית במשרדי ההתאחדות, בה נקבע כי המשחק הראשון יערך על מגרשו של יריב הכוח.

כל איומיו של יוסף לובין להפעיל דעת קהל נגד ההחלטה הבלתי-חוקית לא הועילו. "אנחנו חזקים ממך! מי אתה שתתקומם נגד ההתאחדות?" שאלו הבוסים של הספורט הישראלי.

לא נותרה בידו של מרכז קבוצת הכוח הברירה, אלא להגיש לבית-המשפט המחוזי בקשה לצו מניעה נגד התאחדות הכדורגל, על כי הפירה את תקנות החוק.

אולם לא בית-המשפט ייתן להכוח את ה' זכות לעלות לליגה הלאומית. שחקניה יקבעו זאת. לשם כך עליהם להיות משוחררים מלחץ ואיומים, שאם לא כן, יתפכו במגרשי הכדורגל בארץ להעתק מהמתחולל במגרשי ארצות אמריקה הלטינית, שם נהרגים ונפצעים עשרות בכל משחק כדורגל.

מיים. היה זה הישג אשר שום קבוצת כדורגל בארץ לא זכתה לו.

המשחק במחנה-יהודה

כוח הפכה לארופה הבלתי מעורר ערת של ליגה א', לא היתה קבוצה ב' ליגה זו שהיתה מסוגלת לנצחה. אז החלו שיטות חדשות, שטרם נודעו עד כה בחיי הכדורגל בארץ, לפעול נגד הכוח.

אי-אפשר היה לערער את מעמדה בראש טבלת ליגה א', אך כדי לעלות לליגה ה' לאומית, היתה הכוח חייבת לעמוד עוד ב' מבחן נגד הקבוצה העשירית בטבלה הלאר מית. הוחלט למנוע ממנה אפשרות כזאת.

תחילה ניסו לעשות זאת באמצעות סידורים מנהלתיים. יום אחד העלו נציגי הפועל ב' כפר-סבא לליגה נמוכה. לפי ההצעה היו צריכות להישאר 12 קבוצות בליגה הלאר מית ואילו השתיים האחרונות תתמודדנה נגד אלופת ליגה א'. בצורה זו, שוב לא היה צריך להעלות קבוצה "חלשה" אל הליגה הלאומית.

הכוח, שלה אין נציגים בועד הפועל של התאחדות הכדורגל, התנגדה להצעה בטענת קיפוח, מאחר שבשנים הקודמות עלו אלופות הליגות השונות לליגות גבוהות יותר, ב' אופן אוטומטי. רק אחרי מאבק ואיומים ל' נקט בדרכים משפטיות, הוסרה הצעת הפועל מהפרק.

אז נותרה רק דרך אחד: למנוע מהכוח לזכות במשחק המבחן. השיטה: לשבור את הקבוצה. ביצועה התחיל לפני כמה שבועות והוא מצא את ביטויו המלא במשחק בין הכוח ובין הפועל מחנה-יהודה, לפני שבו עיים.

עוד לפני המשחק, העיר האחראי של הפועל מחנה-יהודה באוני המנהל יוסף ל' בין: "בתוך 12 מיסות בבית-חולים, 11 בש' ביל השחקנים ואחת בשבילך!" כל מנהל קבוצה אחר היה חושש להעלות את שחקניו למגרש באוירה זאת, ביחוד ל' אחר שמוח הקבוצה ושחקניה המוכשר, הס' טופר יצחק זכותא, הוצא מכלל שימוש ב' משחק קודם, כאשר פגעו יריביו ברגלו ו' שברוה.

אולם יוסף לובין דרש מקבוצתו המוחלשת לנצח בכל מחיר. זה לא היה קל. נגדם שיחקו 11 שחקנים והשופט. מרכזי שליסקי, השופט בדרך כלל בליגה ב', היה חדי-צדדי באופן משוע. הוא פסק החלטות בלתי-הגיוניות לצהלת אוהדי מחנה-יהודה, הוציא את שוער הכוח יצחק עמרם מהמשחק, לאחר שזה התמרמר נגד החלטה בלתי-צודקת.

הקבוצה המקופחת. נבחרת הכוח תל-אביב, ששיחקה נגד הפועל נהריה (2:1). השחקנים הם אנשי השכונות, כולם פועלים ופקידים המשחקים זה שנים יחדיו.

נעשה עוול משועל ל' (970/917). טעות דפוס הפכה אותה מגיל 24 ל'42. אני מחזירה לו בזה את נעוריו.

חמל של מכתבים

לחמל של מכתבים מצפה (972/927), ואני כמעט בטוחה שקבל אותם. מדוע? אינני יודעת. לפי מכתבו אין הוא טיפוס יוצא מן הכלל. הוא נראה לי חבר חמוד ואופייני. עם מעט קוצים אשר, יותר משהם דוקרנים, הרי הם עוקצניים.

הוא חייל צעיר בן 19, בוגר שמינית, שונא מתמטיקה ופיסיקה, אוהב תיאטרון וסרטים טובים, מתעניין בספרות ובעיקר בשירה. אינני יודעת באיזה אופן הוא עושה זאת, על כל פנים הוא מספר לי שהוא תושב תל-אביב, חיפה וירושלים כאחד, בימים בהם הוא נמצא בחופשה. על כן, לא יהיה איכפת לי אם הנערות בנות ה-16—18 שתכתובנה אליו תהיינה בנות אחד מאותם ה' מקומות.

יפי הנפש

החלט (927/928) ראוייה שהחלט שאפרסם את מכתבה במלך או: 'אמנם ערדני תלמידה בת 17,5, אף דומני שלא אס' עה אם אומר שיש לי נסיון וחוכמת חיים יותר מכפי גילי. נוכחתי לא אחת כי נפש האדם

חזקה הרבה יותר מגופו. רוב האנשים מופתים באדם פנים יפות, גוף נאה ו' חדר חיצוני. אני מחפשת באדם נפש יפה (ולאו דווקא משום שלא נחנתי בתכונות חיצוניות).

לצערי, הנפשות היפות והחזקות ביינינו הן מעטות, לעתים בגלל הנוכחות החיצונית והתנאים האובייקטיביים הסביבתיים אותנו. כך או אחרת, הגעתי להש' קפת עולם סוציאליסטית, ומסרתי היא להצטרף אל אחד מקיבוצי השומר ה' צעיר, לאחר שאסיתי את לימודי בשטחי הספרות והמוסיקה.

הריקנות והניחון של הנוער שלנו מ' בחילה אותי. אני מתעניינת התעניינות כנה (ולא מתוך סנוביות, כדי להיראות אינטליגנטית) במדעי החברה, סוציולוגיה, כלכלה, היסטוריה וספרות, ובאמנויות השונות בהן אני מוצאת ביטוי מעודן של החברה האנושית, וכן ביטוי אינדיבידואלי לרגשות ומחשבות יחידים.

רוצה אני להתכתב עם נער רציני, חושב ונכון, המעריך כמוני את נפש האדם והרגש האנושי שבו, והרואה עצמו כבעל נטיות דומות לשלי.

אכזבתי של צבר

על אף גילו הצעיר, 21, אומר (972/929), כי הוא למד אכזבות מבנות מיני. צבר זה הוא יצור חברותי ובעל נפש רגישה, המשתדל להבין את הוולת. כך על כל פנים הבטיח לי. חובביותו מוסיקה, בידור טוב (מה בדיוק, לא מירט) ספורט וצילום.

הוא רוצה לצפות למכתב מנערה בגיל 16—20, 'חברמנית ומשלנו', כדבריו. כתובנה לו, בנות, אך אל תאכזבנה אותו!

בזונדי, ספורטאי וענק

(972/930) הוא משוגע. לטילים. הוא גם קיבוצניק, גבה קומה עוד יותר מ'

גארי קופר (1,93 מ'), בלונדי תכול עיני. פרטים אלה בלבד דיים לעורר סקרנות לכתוב אליו. אין הוא אחד מאותם המת' פארים שהם יכולים לכתוב על כל הנו' שאים. הוא מסתפק בספורט, בעיקר ב' שחייה. על היד הכותבת להיות בת 20 שנה.

לא דווקא יקה

מכתבו של (972/931) נכתב אלי על גבי אוניית חיל הים. כותבו, שהאקלים כמעט מוציאו מדעתו, ישמח מאד לקבל מכתבים מנערה ישראלית. נעים יהיה לו לדעת שצבע שפורה ועיניה הם בהירים. כי, נמאס לו כנראה, לראות כל יום את שפרו, זקנו ועיניו השחורות. הוא בן 21, יליד אירופה ו'לאו דווקא יקה', רואה הוא צורך לציין.

16 מתוך

שפטו בעצמכם: היש דבר נחמד יותר בעולם מאשר גיל 16? שהאנגלים ידעו לכנותו 'המתוק' (972/932).

שמעו, אני מתחילה להרגיש כמו איזו ליאנורה או ביאטריצ'ה כל פעם שאני מקבלת שירים מוקדשים לי. האחרון בסידרה: רק זוטת תמונתך על שולחני אשר מורה ובבאותך בשלמות אלי תחזור בהייתי, בהקיצ ובגליל בחלום זרועותיך אז תפרושי וקברתי אז הלום כף ידך הקרירה על מצחי אז ת' נחיי ועיניך מחייכות חיוכן הפלאי ובשפתך הקרובות אל שלי אז תשיחי לך אני, ואתה שלי —

אצטער אם הוא יהיה יפה מאד או לי פחות יפה. עליו להיות פשוט בן אדם בעל שכל ולב.

נדמה לי שמכתבי דומה להודעה מס' חרית, אך בגלל שכבר קרעתי שלושה מכתבים דומים, אני משאירה אותו כך.

אילו הייתי סופרת, הייתי מתארת לך בצורה נוגעת ללב, חייה של נערה ש' אינה מוצאת לה רע. נדמה לי שאני רואה אותך מחייכת. אבל אין דבר. גם אני מחייכת, כשיש לי מצב רוח ואני נזכרת באותם רגעים שבהם בכיתי על מר גורלי.

לבי מנבא לי שלא אקבל אף תשובה אחת.

אף תשובה אחת? אני יכולה לראות בעיני רוחי את הדור המסכן גונח מנטל המשא.

שי דחייקת

כיוון שידוע לו היטב מה רב ערכו של מכתב בצבא, רוצה (972/933) לכתוב דווקא לנערות המשרתות בצה"ל. רעיון נחמד.

במכתבו אולי השתדל לתת את הרושם שהוא בחר פשוט וחביב, רגיש וער' לנעשה סביבו. סגנונו נעים ופשוט. פרטים נוספים: הוא בן 24, ומלבסי.

ירדנה

אינך צריכה לברוח למדרכה השנייה, כל פעם שאת רואה את חברך לשעבר, אם ינהגו כולם כך, תהיינה המדרכות של תל-אביב מצד אחד מלאות גברים ומצד שני נשים. אינך מחוייבת להתנהג כאילו את מתפוצצת משמחה לראותו. מספיק שתשיבי באדיבות לי ברכת שלומי.

אביבה. נישחת נכון. יש לי אח והוא באמת חבוב מיליון. אך חבל על הטעות. הוא עצל עוד יותר ממני.

אמנות

ציור

כמו בחיים

גבר חסון, בעל פנים שזופות, נראה סוקר השבוע את אולם התערוכות של בית ציוני אמריקה, בתל-אביב, בו הוצגו ציוריו של סני ויינבראוב. היה זה הצייר עצמו. מהי שליחותך באמנות? שאל אותו אחד ה' מבקרים.

סני לא ידע לענות. לאחר מחשבה, השיב כי אין לו כל שליחות. 'מגיל הגן אני מ' צייר', הסביר. 'זה אצלי עניין של צורך פנימי. את השליחות אני משאיר לציירים אחרים'.

מסיפון לסיפון. סני, יליד בלטימור ש' בארצות-הברית, חשב להיות מורה לציור. אך אהבתו השניה, הים, קרצה לו. הוא נטש את הרצאות האוניברסיטה על תולדות ה'

"מלח ודלי" של ויינבראוב
בלי שליחות

אמנות והספרות, עלה על אניה מסחרית כ' אלחוטאי.

המעבר מסיפון לסיפון, עד לאניות המע' פילים והיודיים, היה קצר. כך זכה סני לשהות תקופה ממושכת על החוף, מאחורי גרדי התיל של מחנה-המעצר בעתלית. הוא שוהר כעולה, הצטרף לקיבוץ כפר גלעדי, היה חייל קרבי בצה"ל, עד אשר שוב קרצו גלי הים. הפעם שירת על סיפון אניה של שהם.

העץ הסמלי. כיום, נשוי לבת קיבוץ רמת יוחנן ואב לשני צברים, הגר בחיפה, לא שכח סני את הים. ציוריו, לרוב רישומי דיו עדינים, מאוכלסים ימאים, דיגים אי סתם דמויות שפגש במסעותיו.

לאחרונה, החל סני מגלה עניין בעצים. הוא ציירם לרוב כבעלי ענפים ומסורגים מאד. כאשר ראה מרדכי נרקיס, מנהל מוזיאון בצלאל הירושלמי, את הציורים ואת תאודתי לעצים, מצא לכך פירוש פסיכולוגי. עצים אלה, לדעתו, היו סימן כי סני (29) מחפש שרשים.

אם כן, היתה זו הסמליות היחידה ב' ציוריו. כי סני ויינבראוב מעלה על הנניר את הדמויות אשר רואת עיניו, ובצורה ש' אחרים יכולים לזהותן.

תיאטרון

חיל אמיץ מאד

לפני 21 שנה, התכנסו 800 תל-אביבים לאולם מוגבר, השתעשעו משך שעותיים ב' מחיצת החייל האמיץ שוויי, של תיאטרון אהל. מאז הלכו בעקבותיהם למעלה מחצי מיליון ישראלים אחרים.

במרכז הבמה עמד, צעק, התפתל וגיחך כוכב אהל הקבוע, מאיר מרגלית. השבוע התכוננו מרגלית ואהל למאורע חגיגי מיר' חד: הצגת ה-600 של החייל.

הווי

תעודת גמר

תל-רעים, הציעו כמה מחברי המשק להנהיג פנס-ציורים מיוחדים, שינתנו לכל מורה שיבוא לעבודה במסגרת ההתנד' בות לספר, ואשר בהם ירשום האחראי ל' עבודה את הישגיו המורים.

אני והסכתא

תל-אביב, פוטר אליהו עמר מעבוד' תו, לאחר שנתגלה כי בילה בחברת אשת מנהלו את היום שנערך מעבודתו באמתלה כי יצא להשתתף בלחייית סבתו.

הווי הקדאי

מטולה, נרשמה בקשתה לנשואין של ריטה בת עלי תמר.

שעור לדוגמה

חיפה, נמשה ברגע האחרון מן הים צעיר שהתרחק יותר מדי מן החוף, שעה שלמד בחורה כיצד לשחות.

נחג, עצור!

תל-אביב, נעצר צעיר, שניסה לפתוח דלתות של מכונית במיגרש חניה, הס' ביר כי התכוון רק למצוא מכונית פתוחה, בה יוכל לחכות עד שיחזור הנחג ויסעו ב' טרמפ.

ברוגז

נתניה, הסביר אליהו כהן לפקיד ה' שומה מדוע כתב בטופס הצהרת הכני' סותיו המשפחתיות כי אשתו אינה עובדת: 'אנחנו כבר לא מדברים למעלה משנה. היא לא אמרה לי שהתחילה לעבוד'.

משאלדה

ירושלים העתיקה, אישר בית' הדין הדתי את בקשתו של צדיק אהמד, לגרש את אשתו ה-42.

המין החדש

ירושלים, נזקק שמואל מאיר לעזרה ראשונה, הסביר כיצד זכה לעין נפוחה, שתי שניים שבורות, שפה סדוקה וחבורות על כל הגוף: 'הרגנתי את אשתי'.

שכירת השיגרה

תל-אביב, ניפץ מנקה החלונות יהו' דה ברקוביץ שלושה זוגיות של חלו' נות ראוה, לאחר שהחליט כי עבודתו 'חס' רתמתח'.

שרות עצמי

חיפה, הוזעק שוטר תנועה למקום התנגשות של שתי מכוניות, מצא ב' הגיעו שברירזוכיות פזורים על הכביש ופתק שהודיע: 'תודה רבה כבר הסתדרנו לבד'.

הסיום, הסטריאנטי

יפו, ניסה נער להתגנב אל תוך קולנוע צילי, שם הוצג הסרט והזנה מסרויה, נפל מהסולם ונפצע קשה.

הפרעות עיבוד

תל-אביב, לאחר שאלפי מבקרים רוי' עשים הציפו את שטח גן-החיות העי' רוני כתוצאה מביטול דמי הכניסה, סירב הנמר לגעת במוזונו, מרוב התרגשות.

עניין ציבורי

ירושלים, הגישו שני תושבי מעברת תלפיות תלונה נגד אביהם, על כי היכה את אמם, טענו כי המכות 'גרמו נזק לרכוש משותף'.

דו"ח לצרכו

אתה חייב לעצמך נוכש!

אתה רוצה לותר על חופשתך בגלל חוסר במזומנים? וודאי שלא! כמובן שגם אתה חייב לעצמך את ההבראה והנופש, שהם מנת חלקו של כל עובד. את בעיות המזומנים פתרה בשבילך א. א. הארגון-לאשראי, שפתרה בשבילך בעבר בעיות תקציביות רבות מהלבשת בני ביתך עד לדיהוט דירתך. כעת החליטה א. א. להגיש לרבבות לקוחותיה שרות חדש: את שרות הנופש וההבראה. א. א. בחרה בארבעים יבתי ההבראה המובחרים בארץ והעמידה אותם לרשותך, א. א. הבטיחה את מקומות הנופש, בתי ההבראה והחלמה, מרכזי החופשה והקיס הנבחרים בטבעון ובצפת, בהר-כנען ובנצרת, בירושלים ובמטולה, באשקלון ובזכרון-יעקב, בפרדס-חנה ובנתניה, בחיפה ובנהריה. (ראה תמונות בעמוד זה). א. א. מאפשרת לך לצאת לחופשתך עוד השבוע ללא מזומנים, ללא כל מפרעה, ללא כל תוספת, בתשלומים נוחים מאד ובתנאים מיוחדים. יתר על כן: א. א. תדאג עבורך להזמנת המקום, להדרכתך ולקביעת כל הסידורים הטכניים עד הגיעך למקום הנופש. באם אתה עובד מדינה או מועסק במוסד צבורי כל שהוא, הרי כבר תכננה א. א. את תקציב הבראתך שלך ושל בני משפחתך. גם אם רצונך לשלם במזומן, עומדים כל השרותים הללו לרשותך, בתנאים המיוחדים אשר השגנו עבורך.

אנשים למאות כבר נרשמו לשרות החדש והחשוב הזה של א. א. הרשם גם אתה עוד היום! כי הדרישה רבה ואם אתה רוצה לצאת לחופשה למועד שתכננת לעצמך, עליך לתפוש את מקומך ברשימה על מנת למנוע עכוב בזמן היציאה. **פנה עוד היום לא. א. בתל-אביב, המשרד הראשי, רחוב אחד העם 11, טלפון 66659. גם בירושלים עומד בא-כוח א. א. לרשותך, במרכז הסוכנויות, רחוב הלינה המלכה 7, טלפון 63730.**

הדור

אחד-רבע על כל אחד

כב פלגרו) בעוד שבעלה מוצא את מותו. הגיס הביישן מבקש את ידה, אך היא מוסרת את גופה דווקא לאחר.

לא תקדים. מכאן ואילך הכל ברור. אותיות הגורל רשומות על קיר. לתסריטאי לא נותר אלא להעתיקן לניר והסרט מוכן ומזומן: יצירה הפונה אל הקהל לא בתוקף היותה יצירה של ממש אלא כמלהיבת יצ"ר. אבל גם כארטיקה, שאינה עניין רע כל עיקר, במסגרת היצירה אינו יוצר שום תקדימים.

הצנזור ניסה לטשטש, בעזרת שני קיצוצים קלים בסרט, את העובדה המדעית, הידועה לכל אדם שעבר את גיל השש עשרה (שרק לו מותר לחזות בסרט), כי לנקבה האנושית המבוגרת מצויות בדרך כלל על החזה שתי בליטות של בשר.

בקרב

מסמר העונה

ילדו של הצייר (יונייטד ארטיסטס) הוא הסרט הראשון במבוי של שחקלונע ותיק צ'ארלס לוטון. זה גם אחד הסרטים החשובים של השנה.

בן הארפר (פיטר גרייבס) הוא גנב. לפני מותו הוא מגלה לשני ילדיו הפעוטות היכן הטמין את הכסף שגנב. שכנו לתא בית סוהר הוא רוצח מיני מטורף, המחלל אלמנות עשירות, מעביר את כספו לפולחן אלוהים. פאול (רוברט מיצ'אם) הרוצח מחזר אחר חיליה, אשת בן (שלי ווינטרז), אחר הורגה.

לאחר נסיון לרצוח את שני הילדים, הם מסריבים לגלות את מקום הכסף, נתפש הארפר על ידי המשטרה, הילדים מקחים למצוא את האושר בביתה של אפסטרופסית טובת לב, המאמצת אותם (ליליאן גיש).

טוב ורע. עלילה מילורדיתית זו, שנכח תבה על ידי אחד מטובי תסריטאי הוליווד, מוגשת על ידי במאי-סרטים טירון לוטון בכשרון נדיר. סיפור המעשה המתרחש בי שנות ה-30, הופך למשהו סמלי, מעבר לזמן ומקום, נעשה מעין הצגת קרב בין הטוב והרע שבו מחליפים המתגוששים הגדולים את בגדיהם מפעם לפעם, עד שקשה להבחין ביניהם.

תחת ידו של לוטון, שביים מחזות במה רבים, מצליחים בתפקידם לא רק שחקנים

קולנוע

ישראל

סיכום ביינים

מפעם לפעם רשאי המבקר לעצור, בעודו שקוע בבולמוס ההליכה העקבית לקולנוע, לקבוע כמה וכמה מסמרות לגבי טעמו, הרי גליו ומנהגיו של חסיד הקולנוע בישראל. הרי כמה מהם:

• טעמו אינו יציב, אך בדרך כלל הוא מבכר את המתקת המזעזע-אך-מעט (המנני"ה שנפסקה, שבוע שש בתל אביב ועוד ממשיכה להיפסק שלוש פעמים ביום) על האנושי והמזעזע-עד-מאד (הגשר האחרון), שבוע אחד בתל אביב, באולם קטן. למרות המלצת העולם הזה, עתונים אחרים).

• אינו נוהג בנימוס כלפי חבריו, דוחף והורף ונוהג שלא בצדק בתורים ליד הקופה, אך בנימוס מופרז כלפי מנצחיו (סרטים מ"קוצצים על ידי הצנזור והמציגים, סרטי תעמולה המכניסים הון לכיסו בעלי האולמות, גוולים הנאה מן הצופה, אולמות ללא סדרנים, כסאות ללא ריפוד, הפרעות פרחים שלא נעשה דבר כדי למנוע).

• אחוז הפרחחים הבא לקולנוע על מנת להפריע לאזרחים הגונים גדל והולך משנה לשנה, מגיע לממדים מדאיגים ביותר, ולא רק את חסיד הסרט.

• הוא אוהב לקום ממקומו רגעים ספורים לפני תום הסרט. זה מנהג ישראלי מ"קורי שאין לו מחקים בעולם הרחב. פרט לכל אלה, העולם ורוד.

סרטים

הרפתקה בגיוגל

טאמיטאם (פרנקו-לונדון-דוקומנטו, צר' פתליה) מהדהד בגיוגל. רוצח-מבריק פורטו-גלי בשם מאטינו (פרדו ארמנדארז) מנסה להימלט מכף רודפיו, הצרים עליו מכל עבר. בזה מסתיימת העלילה הרומאנטיקת, אך מעניינת, על אודות לבנים, שחורים, מחלות ושכרות בלב הקונגו, לפני שלושים שנה.

דוקטור אנטואן (שארל וואנל) הוא רופא ראשי (וסוכן הממשלה) במשלחת רפואית הנלחמת במחלת השינה. בחזרו אל אזורו בלב אפריקה השחורה, הוא מגלה כי אחד מעוזריו, שפעל בעת העדרו, הוריק לילדים נסיון מקולקל, קלקל על ידי זה לא רק את שמו של המדע הלבן, אלא גם הרג כמה וכמה שחורים אומללים, שקרוביהם אומרים עתה נקם.

נוף מרהיב. מתחיל מסע כיבוש לבני הלבנים ואגב כך מתגלים גם לבניה של מאדלנה (קרימה) אהובתם של (א) מאטינו, (ב) זאן ווארטן (ז'אק ברתייה), עוזרו של א. (ג) אלכסנדרוני (מארצ'לו מסטרויאני) רופא צעיר.

אולם מעגלי חשק אלה אינם אלא חישור קים חסרי ערך בגלגל הסרט הנע בנוף אפריקאי מרהיב עין, ביערות עד, ערבות רחבות, נהרות עצומים. זה זמן רב שלא נתגלתה על הכד אפריקה כל כך אקזוטית, על אמונתיה התפלות, רקודיה, פולחניה.

במאי-תסריטאי ג'אן גאספארה נאפוליטאני שאב הרבה השראה, בקטעי הסרט הסורי פיים, ממחזהו של יוג'ין אוניל קיסר גיונס. בסרט, כמחזהו, מגיע סבל הנודף לשיאו עם התגבר קצב הסאטסאם. לשמשותרת דממה בגיוגל, יודעים הכל כי סוף סוף נפל נבל.

תאווה לא חנוקות

במעגל היצירים (ספורה, צרפת) בא לי הכיח כי האהבה והמחשבה רוקדים יד ביד. המחוללים הפעם: שני אחים, אשת אחד מהם, מאהבה של זו לאחר מות בעלה, משרתת השוכבת עם שני האחים. מבלייל זה ביטל במאי ז'ורז' בליסטן מרק דליל.

כוכבי הסרט, ריימון פלגרו וג'יזל פאס-קאל משתדלים להפח עניין בכל העניין על ידי הבלטה: הוא את כשרונותיו בשטח ה"משחק, היא את חזה השטות. אבל סיפור המעשה, על רקע איוה כפר צרפתי, מנחית להם המלומה ניצחת.

כוכב פסקאל היא זכנית הנופלת בידי אי כר שיכור וסטופ-זימה, המביא אותה לי ביתו, בו היא מוצאת את אחיו הביישן (כר)

באריזה חדשה
20 סיגריות 380 פרוטה
עגולה-שטוחה

כעת
שעורי נהיגה
בוספה
רמ"ט לנהיגה
אופנוע
ת"א, ר"ח בזל - מול חניאש
טלפון 22601

למכירה בחזרמנות:
מגרשים ברחובות
לפנות:
תל-אביב, טלפון 24749

הרומן ההיסטורי ההרש

המדאך השחור

פרי עטו של מחבר "המצרי"

מיקה ולטארי

בתרגומו של מתרגם "המצרי"

אהרן אמיר

בהוצאת הספר המעלה

"צו הר"

פקודות בייס "אלפא"

נמשכת הרשמת צעירים, תל-אביב, רחוב בלפור 6

פרס עשר לירות

יוג'ל בין פותרי תשבץ "העולם הזה" 972

9	8	7		6	5	4		3		2	1
		14			13		12	11			10
		19		18	17		16		15		
			24			23	22			21	20
		28		27			26			25	
		33			32			31	30		29
			38			37			36	35	34
		43	42			41			40		39
				46			45		44		
		47				52	51		50		48
						57		56	55		53
				60							59

15. דרך; 16. עור-הדיון של גרינחלד; 18. יישוב יהודי שאבד במלחמת העצמאות; 21. סרן בחיר; 23. פלא; 24. אבי שלר; 26. אחד מן השלושה כהם; 28. קרס; 29. תופעה טופר; 31. עליה ממונה בכור שלום ש"ר; 32. מגן; 35. כן, בספרדית; 37. חומר גלמי מן הפיל; 38. אישור רבני; 40. פעולות מיוחדות; 41. "ה" שאול; 43. החייה האטית; 45. רכוש; 46. נחשת; 47. שהחזקתו אסורה; 49. צורת יישוב; 52. גיל החופה; 54. מנהיג רוחני יהודי; 56. נרו יאיר; 58. אחד מארבעת הבנים בהגדה.

41. הגנן עובד בה; 42. כוהן צדק; 44. כלי נשק המטיל פצצות; 46. התרחשות; 48. לא טוב; 50. כן; 51. ברית יוסף תרומפלדור; 53. "אבן מ... תועק וכפס מעץ יעננה"; 55. הברה היוצרת שמות עצם; 57. תפקידו, בין השאר, לסעוד את האוכל; 58. האות האחרונה; 59. אנדרלמוסיה; 60. ארצו של האימאם.

מאונך: 1. הבירה אכטסרא; 2. לירה ישראלית; 3. בידוד; 5. כלי בשחמט; 6. ".... שאג, מי לא ירא?"; 7. עני; 8. הגיס החייב לשאת את גיסתו בגלל מות בעלה; 9. יישוב בשרון; 12. מפין אור;

העולם הזה
מאת
א.א.

כתובות ומכנסים
א"י בקיץ

אפ"ע
ירושלים-תל אביב-חיפה

האמצעי האיריאלי לכביסת משי, צמר ואריגים עדינים למיניהם.

טקסטיל מאסו

חוצרת "גנה"
המפיצים: חב' נורית בע"מ

אאידה
סיגוריה אמריקאית
מיוצרת בישראל

בת לווי

קטנה ונעימה שחורה, בהירת עינים, ללא דרישות היא מצלמת ברנר, היא תגרום לך שמחה רבה ותעשר את חופשתך בזכרונות לעולמים.

הדרכה בצלום חנם

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוק 31

הארץ

אנשי הנקרה. היו עובדים אז אחרי כל עתונאי זר. (ידיעות אחרונות) מיכאל שרון, נתניה טעם מודר.

בויד זכה בהגרלה ובוחר את המרגש שמימיני, כשהשמש בגבו. (חדשות ה' 9098)

מרדכי דן, תל אביב
המרגש היה טוב, תודה.

יום-ההולדת של חמשת ילדיה, 19 נכדיה וחמשת גיניה?

מקרה 29 זוגות נעליים

פרט היסטורי לא ידוע שפורסם השבוע ברבעון מורחני לונדוני: **ג'נרל צ'רלס אורד** ("הידיד") ו**ינגלייט** ניסה לאבד עצמו לדעת בעצם ימי מלחמת העולם השנייה. היה זה בבית-חולים קאהירי, אחרי הצלחתו הגדולה של וינגלייט בשחרור חבש. וינגלייט, שסבל מהתמוטטות עצבים, חשש כי לא יבריא מספיק כדי לשוב לתפקיד פיקודי, חתך את גרונו בתער. התוצאה: עד יום מותו (בהתוסק מטוסו בג'ונגל הבורמאי) היה לקולו של וינגלייט צליל חורק, ובגלל פציעת שרירי עורפו היה נאלץ לסובב את כתפיו כל אימת שסובב את ראשו... לא-ידיד **אלמו הצ'יפון**, אלוף-משנה בדימוס של צי ארצות-הברית הוכיח סופית את חוסר ידידותו לישראל. הצ'יפון, מי שהיה יורש הערת שביתת הנשק הישראלית-ירדנית בימי טבח מעלה-עקרבים, בהם התפרסם לשמצה בהצבעותיו החד-צדדיות, הודיע השבוע על קבלת תפקיד מתאים: **נציג מרחבי של איגוד הידידים האמריקאים למען המזרח ה' תיכון בעל המגמות האנטי-ישראליות הברורות**. תזכורת לכל אלה שהתחממו ל- **מראה קים נובק** בפיקניק: היא נתגלתה על ידי חברת הסרטים קולומביה בשעת היר תה כרוונה למסע פרסומת של מקררים... יתר מחממת (בעיקר לסנדלרים) העובדה שנתגלתה רק עתה: **ערב נשואיה לנסיך מונאקו רכשה ג'רים קלי** לעצמה לא פחות מעשרים ותשעה זוגות נעליים... הכוכבת היהודיה **אסתר ויליאמס** עלולה להופיע בקרוב בישראל עם להקת שחיה בת 36 איש. הלהקה תציג באיזט רמת-גן, כשהיא מופיעה בבריכת-עץ עשויה גומי... בדרך אחר השוהה כבר בישראל, הפצצה השחורה **לייאונל המפסטון** יענה בפנטזיה מול פנ' טויה כאשר יפגש ערב צאתו את הארץ עם שייך בדואי הנגב, **סוליימן אל-הוויילי**. השייך יעניק להמפסטון כלי לא-שימושי לנגן ויברפון: שבריה בדואית לתפארת... חד' שה קולנועית שונה במקצת: הופיע **היטלר** ל' חדש, אוסטרי אף הוא. הכתנה לגיבור סרט הוועה האוסטרי עשרה ימים למוות, שהסרטו הושלמה זה עתה בוניה. בסרט, לפי תסריט של **אריך מריה** (במעבר אין כל חזש) **רמורק**, מתוארת שקיעת גרמניה הנאצית באספקלריה של עשרת ימי היטלר האחרונים. השחקן האוסטרי (תמונה מימין) דומה להיטלר האמתי (בתמונה משמאל) עד להפליא.

אמא-מותק, צפרדע וחזיר

שאלה פשוטה: מה היה השיר הראשון של **דני קיי** בהופעתו, השבוע, בלונדון? נכון מאד. ארץ זבת חלב ודבש... פחות מצחיק היה מצבו של קומיקאי (יהודי אף הוא) **ג'רי לואיס** הצעיר (30). השבוע נאץ לק לואיס להפריד, לראשונה בזמן רב, מבין זוגו לתעלולים, **דין מרטין**, ולהכנס לבית חולים, חולה במחלת-לב... לייחוס מוק' יוני זכה **עלי אבו אל-נוואר**, מפקדו החדש של הלגיון הערבי. אל-נוואר, ידיו נפשו של המלך חוסיין, מכונה לאחרונה על-ידי כמה מלא-אוהביו אבו אל-נוחאס. אל-נוחאס המקורי היה בדחן החצר של הארון אל-ראשד, תאליף בגדאד האגדי (764-809)... על חייה יותר רצינית הגן השבוע **ב'י. ג'י.** בכנסת. הצדקה מקורית לגידול חזירים בארץ מצא דויד בן-גוריון בעובדה (חסרת הבסיס במקורות) כי בימי המבול נתן הק' דוש-ברוך-הוא פקודה לגנו להכניס לחיבה חזיר ותזויה על מנת שיישאו קיימים גם אחר המבול... בכינויים מיוחדים במינם השתמש גם סופר אמריקאי-ארמני **ויליאם** (הקומדיה האנושית) **סארוואן**. בספרו ה' חדש, אמא, אני אוהב אותך, זכו ארבעה גיבורי הספר בשמות כדלהלן: אמא-מותק (השם מוזכר בספר 700 פעם), אבא-מותק, פיסר-קללות-שליבוליה וצפרדע (בת ה'9).

אנשים

אלכבי"ת ומיץ תבואים

הפתעת השבוע: **אלדנה**, אשתו היפה פיה של **פרדו מריה דילורנצו**, צירה הראשון של אורוגואי בישראל והציר ה' שלישי שהתישב בירושלים*. אולגה, שניש' אה לדי-לורנצו לפני חודשיים, כבר הספיקה ללמוד את האלפב"ת העברית, חתמה את שמה בספר האורחים של מלון המלך דויד בעברית. תכניותיה לעתיד הקרוב: לימוד באולפן לעברית והשתלמות בפסנתר בקונ' סרבטוריה הירושלמית למוסיקה. תכניותיו הלא-דיפלומטיות של בעלה: הסרטת סר' טון על הגוף הישראלי... דיפלומט אחר שיצא אך זה עתה מתחת לחופה הוא מי שהיה שר החוץ של פקיסטן וכיום שופט בית-המשפט הבינלאומי בהאג, **סיר ז'פ' רולד חאן**. כלתו של סיר ז'פ'רולה המוש' למי, בעל אשה אחרת בקרצ'י: פליטה אר' צישראלית יפהפיה מיפו בת 21, אותה פגש בחודש שעבר בדמשק... גם נשיא איגוד נזיה המושלמית, בעל שתי נשים אף הוא, **סוקרנא**, היה השבוע מאד בחדשות. ערב סיימו את ביקורו הרשמי בארצות-הברית ערך מסיבת פרידה ל**דווייט אייזנהואר**, הרים, כיאה למושלי נאמן, כוס לא-אלכו' הולית לחיי נשיא ארצות-הברית. כאילו מ' תוך התחשבות בכינוס ההדרים הישראלי, הכילה הכוס מיץ תפוזים טרי... כמאמינה בתמרים טבעיים נתגלתה גם אלמנתו של **פרנקלין דילנו רובלנט**, נשיא ארצות-הברית המנות. **אליאנור רובלנט**, ה' עסקנית הציבורית בת ה'71, שיום עבודתה נמשך עדיין לפעמים 17 שעות, פותחת כל יום בבליעת כמה גלולות שום — לשם רע' נון הזכרון. אולי כדי לזכור את תאריכי

* השניים שקדמו לו, וששברו בכך את תחרם הדיפלומטי על ירושלים: ציר הולנד וציר גואטמלה.

בעלי כשרון רב, כמו שלי ווינטרו; אף אמן מועטיכולת כמיצאם, מגיע בסרט לרמה גבוהה ביותר. לילו של הציד יהיה, ללא ספק, אחת ה' הפתעות של העונה הבאה.

איטליה

חינה של גינה

מה יהיה לאחר האשה היפה ביותר בעולם? נשאלה האשה היפה ביותר בעולם (לפי דעת בעלה ועוד כמה מיליוני חסידים בעולם). גינה קמטה את מצחה, אמרה: לפחות עש' רים סרט אחרים.

גם האולפן כך סבר. אלה שנבאו ירידה גדולה לכוכבת שחורת העין, נתאכזבו. על כל לירטה שהביאה לקופה סופיה לורן ב' שלישי הראשון של 1955, משכה גינה לולר' בריבידה לירטה ורבע.

אמר סוכן הפרסומת של האולפן שלה: "מעולם לא היה עתידה של גינה כה ברור ובטוח, כמו בימים אלה."

מסוכנה של סופיה לורן: "אין מה להגיד. לעת עתה."

בקצרה

אאן. כלבו הודי, מקסים ואקוטי. על מהרג'ה, נסיכה, איכר ועלילות אגדות, בשלל צבעי המזרח.

אילו כולם היו כמוהם. מראה כי כאשר אנשים בני עמים שונים מתאחדים למטרה חיונית, נוצרת אנושות.

גורלו של מורה. לאחר שנים של אי-פופולאריות, נוכח מייקל רוגרייב כי יש בעולם משהו הקרוי אהבה.

גשר טוק-ר'י. הרפתקה מלחמתית בחזית קוריאה. ויליאם הולדן, פרדריק מארץ, מיקי רוני.

היטלר והיטלר
מי מהם האמיתי?

פסוקי השבוע

- ח"ב חירות ד"ר יוחנן באר, שעה שהכנסת עברה מדיון בבית אשכול לדיון בשאלת החזיר: "אנו הולכים מן הדירה אל הדיר!"
- יומון אחרות העבודה, "למרחב", על העסקנים היוצאים לעבודות ביצורים על-מנת להצטלם: "חיללים צלמונים!"
- הסופר האמריקאי-יהודי הרמן (המרד על הקיי) ווק: "יש אנשים הסבורים כי הציד היחיד הדרוש כדי להכנס בחיכוך על הדת הוא פה!"
- התן פרס נובל, סופר אמריקאי וויליאם (אורח לא קרוא) פודקנר: "בית-בושת הוא המקום האידאלי לעבודתו של אמן. המקום שקט בשעות-הבוקר, שהן הטובות ביותר לעבודה."
- העתונאי הצרפתי מרסל אשר: "לנשים חוש הומור למטימטיקה. הן מפחיתות את גילן לחצי, מכפילות את מחיר שמלותיהן, משלישות את הכנסות בעליהן ומוסיפות חמש שנים לגיל ידידותיהן הטובות ביותר."

קוראים שמסרו את גיליונות השנה האחרונה לכריכה, מתבקשים לבוא ולקבל את הכרכים המוגמרים במשרדי "העולם הזה" רחוב גליקסון 8, תל-אביב, בשעות 10.00 - 14.00 ו-17.00 - 19.00. על הקוראים להביא עמם את הקבלות עבור תשלום הכריכות אותן קבלו בשעתו.

קוראים אשר שילמו עבור משלוח הכרכים לכתובותיהם, יקבלום לפי הכתובות שמסרו.

מקור
צבר בונך עצוב

מספרים עבריים (לוקט על ידי יוסף רפפורט, הוצאת מ. ניומן בע"מ, 624 עמוד), הוא אנתולוגיה כרסנית של מה שנראה לי עורך כמיטב יצירותיהם של אמני הפרוזה בספרותנו, למן תקופת התחייה.

הכרך ההדור, המכיל 45 סיפורים קצרים ונובלות מאת 29 סופרים, החל מיל. פרץ, וכלה בחיים הזו, הוא כמעט כולו מצבה אחת גדולה ליהדות מזרח אירופה. העיירה היקטנה, בית-המדרש, היהודי הפשוט ורחב הלב, עקרת-הבית החסודה, שומרת המצח וקוראת הצאנה וראינה, הם גיבורי הראשיים.

את הנוף הגלולי רחי הגעגועים מקשטים פה ושם, כמה צמחים ישראליים, אולם אין הם צברים. המספרים העבריים נגמרים, לדעת המלקט, עם הזו. המספר היחיד המעורר געגועים גם בלב הצעיר הישראלי: משה סמילנסקי, שסיפורו מתקופת השומר, חווגיה נזאר, היה בשעתו חומר קריאה אהוב של כמעט כל תנועות הנוער.

רומן זעיר בכריכה

דרך להוליבד (שמואל ירון, קרית ספר: 208 עמוד) הוא תופעה חדשה במו"ל"ת הישראלית. בעוד שבארוצות-הברית מציאים ספרים טובים בכריכות נייר במחירי השוהה לכל נפש, הוציאה קרית ספר זעיר בכריכה קשה.

גיבור הספר, הכתוב עברית גרועה, כשכל מלה שניה נתונה במרכאות, הוא בחור ישיבה שהחליט להיות "כוכב" וללכת ל"הוליבד". הוא מצליח, כמובן, אולם רק כדי לחזור ארצה ולהצילה.

סינדרלה נעזרת זאת עוברת כמה הרפת קות חיזור עד שהיא נבנסת לנעל הנוכחית שלה. לגבי הצעיר המגיע תל-אביבה למסע כיבוש בתקופת המאבק עם השלטון הבריטי — כאילו לא קיימת כלל הבעיה, בעוד בני גילו חברים במחתרות שונות, נקלע יצחק כנורי לאולפן עלוב בצריף רעוע, לומד את תורת ה"דרמטיקה" מפיו הבלתי סימפטי של במאי יקה.

הוא אהב נערה כפרית שאינה משיבה לו אהבה וכשהוא מנסה לנשקה, היא אומרת לו: "קח אותי מיד הביתה, אני רוצה לישון".

לא רוצה לישון, רוצה להשתגע; ואם במהדורה ארצישראלית, לאה רזול, "השור" אפת להוליבד", כיצחק.

לגיהינום וחזרה. בעזרת ידידיו הוא מגלה כי הבמאי איננו במאי כלל, כי אם מרגל נאצי. כל דמיון בין מקרה זה לשירו הידוע של דני קיי על הסרטים, הוא מקרי בהחלט.

הוא מגיע להוליבד אחרי שהתגלה בארץ בהצגת חובבים על-ידי מגלה כשרונות. הוא כבש אותה כמו כלום, אך הרגיש מחנק כי בגיהינום. החליט כי הגיעה השעה להקים חברת סרטים בארץ.

בגשף דזקא המאורגן על-ידי החברים הכי טובים שלו, פאול מוני, אדי קאנטור ואדוארד ג. רובינסון, הוא מרצה לפני כל מי שבספר הטלפונים ההוליבד על הארץ, בעיותיה ומאבקה, "באקסטזה ציונית". אחרי שגור רבתי, הוא חוזר ארצה ומפיק את הסרט ה"ראשון אחרי אלפים שנה, פעמי הגאולה".

ואלגונו מן הישיבה יודע לדבר, כשהוא נמצא ביחידות עם נערה, כמו שיר של ישראל יצחקי: "אהבתיך, עדינה, אהבתיך בכל לבי ונשמתי. בואי אלי מתקונות והי שלי".

תרגום

העולם של מחר

זכרונות הדריאנוס (מורגס יורסנאר, תירגם דניאל שר, הוצאת דורות, 275 עמוד) מסופרים בצורה שובת לב, על-ידי סופרת צרפתית, ששיחורה את המיסמכים והממ"צאים על אליוס הדריאנוס קיסר, אויבו הי גדול והגורא של ברכובאב.

הזכרונות ערוכים בצורת מכתב אחד ארוך למארכוס אורליוס, נכדו המאומץ של הדריאנוס, העומד על סף המחת ומצפה לו בי שלוחה פילוסופית.

אדיאל הקריי יופי. אליוס הדריאנוס קיסר שאף בכל לבו לשלטון, אך ורק כדי להגשים ולכפות על העולם את האדיאל שלו: "האדיאל שלי היה מקופל במלה הזאת:

יופי, אשר קשה להגדיר אותה חרף כל מה שמלמדים אותנו חושנו ועינינו. הרגשתי את עצמי אחראי ליופי העולם. רציתי כי הערים תהיינה הדורות, כי תהיינה משפע של אויר חופשי, כי תהיינה מושקות במים צלולים, כי תהיינה מיושבות בני אדם שגופם לא יהא מושחת הן בליקויים של עוני או עבדות והן בספיחה של עושר גס...

רציתי כי הוד היקרות של השלום הי רומאי יתפשט ויחול על הכל, שיהיה נוכח בכל מקום בלא שיישמע קול...

לשם כך הקדיש 16 משנות קיסרותו. הוא בנה ערים חדשות באסיה ויוון, החזיר ל"אתונה את עטרת התרבות והטעם הטוב, עודד אמנים ואדריכלים, שיקם חיללים משור חררים.

את תוכניותיו ההליניסטיות קילקלו הד יהודים, שלא רצו לראות באליה קאפיטולניה, תחליף לירושלים שחרבה. הדריאנוס, שהיה סובלני לגבי כל הדתות והלאומים, לא יכול היה להשלים עם קיומו של העם קשה העורף, "מתבדלים אלה אשר אלוהיהם מנקר במחשבתם עד כדי כך שהם הונחו את ה" אנושי".

עסקן ציוני ודמגוג. רבי עקיבא, מי פית המדר ביהודה, נראה בעיני הדריאנוס של יורסנאר, כעסקן ציוני. "ישש כבן תשעים כמעט, שלא ידע יחזית ואשר בא בשליחות לשכנע אותי כי אבטל את תוכן ניותי שכבר נמצאו בשלכ ביצוע בירושלים. בעזרת המתורגמנים שלי נועדתי עמו לכמה שיחות, שלא היו מצדו אלא אמתלות ל" שאח-צאומים באוזני".

על בר כוכבא: "הרפתקן יציא מתוך דלת העם, אחד ש" כינה את עצמו ברכוכבא זה הכוכב... איני יכול לדון על מעשיו וזה אלא מפני ה" שמועה: לא ראיתי פנים אל פנים אלא פעם אחת בלבד, ביום שבו הביא לי צאטוריון אחד את ראשו המותו. אולם אני נכון לחכיר בו חלק מן הגאוויות, הדרושה תמיד כדי לעלות במהירות כה רבה ולגובה כה רב בעיניהם של בני האדם... כשלעצמי, הנני סבור כי אדם בור זה היה אחד מאלה ה" נלכדים בתוך רשת שקריהם וכי קצאוחו החשוכה לא נפלה מערממיותו".

עשרת הרגיו מלכות: "איני שולל מן המסורפים הללו את זכותם לתואר של ג" בורים; מכל מקום, הם לא היו חכמים". לבסוף הוא מגיע למסקנה העצובה שטעה במדיניותו ביהודה. "אם שש-עשרה שנות מלכותו של נסיר, שדבק בשלום בלב ונפש, הובילו למערכת ארץ-ישראל, הרי סיכויי ה" שלום בעולם לעתיד לבוא הינם עלובים ב" יותר".

ימי ביזנץ האחרונים

המלאך השחור (מיקה ולטארי, תרגם אהרון אמיר, הוצאת צוהר, 263 עמוד). הוא יוהן אנגלוס, איש פלאה, הרפתקן ופילוסוף שראה הכל, שמע הכל ועשה הכל. את המוות שחיפש לא מצא, עד אשר בא למות על תומותיה של קונסטנטינופול, בירת ביזנץ, הנתונה במצור התורכים.

הספר, הכתוב בידי מחבר שנהגת המצרי והמרתק מתחלתו ועד סופו, מתאר תקופה כמעט בלתי מוכרת לקורא. הוא כתוב בי צורת יומן, בו מתאר יוהן אנגלוס את ה"רפתקאותיו מרגע שהגיע לקיסרות בת אלף השנים ועד נפילתה.

הוא משמש מעין משקיף מן הצד, היס-טוריון המתבונן בחרדה בריב המפלגות ב" עיר, ריב שהחיש לא במעט את נפילתה.

בעיר נצורה, אהבה גדולה. טוב טרבוש התורכים מצניף האפיוסור: "קור" אים התושבים היונים, בראשותו של המלאך דוכס לוקאס נטרסאס, ביום איחוד כנסייתם ה"חיות עם הכנסייה הלטינית ברומא. לשווא מנסה יוהן, המטיב להכיר את השולטן מור חמד שבשירותו עבד שבע שנים, לשכנע את ראשי העיר התבוסתנים. הוא מזהירם ש" מוחמד לא ירחם על התושבים לאחר נפילת העיר; הם מסרבים להאמין.

הכל סבורים שהוא סוכן השולטן. אפילו אהובתו, ואחר-כך אשתו, אנה נוטאוסת גאה, בתו של הדוכס הקדול, איננה בוחשת בו לגמרי. אהבתם היא גדולה, נואשת ו" מילאת מכשולים, מגיעה לסופה כאשר נהרגת אנה בהגנה על שפירי העיר. יוהן, המכונה בפי התורכים המלאך השחור, ואשר מתברר כי הוא היורש החוקי לכס הבזיליאוס — מוצא להורג על-ידי מוחמד הכובש.

דו"ח לצרכן ערוך לקוראי "העולם הזה" על ידי רנה נאור.

רנה יוצאת לקנות בתל-אביב

יהודה 78, ראיתי משהו דומה מאד לזה: ספה סלוגית אוטומטית, שכל ילדה בגיל ארבע תוכל, בתנועת אצבע אחת בלבד, לפתוח ולסגור אותה. ספה פלאית זו היא חלק ממערכת ריהוט סלוגי חדיש, המוצגת באולם פרקש.

בית-המסחר ליונישטיין, הרצל 43, ממשיך במסורתו ומייצר מערכות ריהוט לפי הדוגמות האחרונות. פינות הול חבוכות, חדרי שינה אלגנטים, חדרי אוכל וספריות, לפי הזמנתך. פירמה זו, מן ההתיקות בענף הריהוט, מוציאה עבודה לתפארת.

ומפרט של שולחן פיקאסו, שתי כורסות נוחות וספת-פינה ההופכת למיטה רחבה בלילה — זהו המודל ה"חדש של החנות לזולובסקי, הרצל 39, בתוספת המצאות רבות, כסלסלת עתיר נים, שזורה חוט צבעוני בדוגמת בנאנה.

אחד החידושים האחרונים מוצג ב"חנות האלגנית והמרוחת ארקן, ב"יהודה 43. זוהי ספרית-פלא, שאפשר להגדיל או להקטין, לפי ממדי החדר. גם ספת-פינה קטנה ונחמדה לשניים, מרו"פדת בצבע הרצוי לך. אגב, ארקן מ"בצעת עבודות לפי תרשימיהם של אדריכלים ידועים.

היטוי פלדה ועץ קלים ומתקפלים, וכן דברי קליעה מקסימים, מציינים את האחים **נצורה ושות'**, דיונוגוף 128, טלפון 20654. הפתעה נוספת: קומ"פלט נחמד לפינת הול, שולחן וארבע כורסות שזורות, בעלות כרים גומאזחור או חומר פלסטי, בצבעים שונים.

ק לגמרות! מיבחר חדיש של בגדיים. **רק הגמרות**. הכתובת היא עזרי מקם, נחלת בנימין 34.

כבוד עלנת הקיץ, מציג **ויקטור**, בן יהודה 6, ליד מוגרבי, חולצות ספורט בדוגמות איטלקיות וצרפתיות. הוא מציג מלאי עשיר, במחירי-פרסום, ובמיוחד: בגדיים 56, עם מעילי ים.

אם לא רכשתם עדיין בגד רחצה, אל תשכחו לבקר אצל **ד. י. שלם בע"מ**, בתי-המסחר ללבוש הספורטיבי. לרשותכם מבחר גדול ועשיר ואחם מ"זמנים לבקר ולהיחזק. בתל-אביב: רחוב אלבני 108. בחיפה: דרך יפו 39. בירושלים: בנין העירייה.

עדיים ומתנות קראת עונת הקיץ הכין הסלון ה"אלגנטי של הגברת **צילי בינר**, ברחוב פינסקר 6, חלון ראוה שבו תוכלי לראות את הדוגמות הנמדרות ביותר של ארנקים מקוריים, מותאמים לתכשיטים ולאביזרים היפים. הדוגמות של הגברת צילי בינר נותנות את האות לאופנה.

אצל אלדר, רחוב אלבני 106, תמצאי את המתנה החשמלית המר"שלמת לביתך. מדוד חשמלי וכירים ל"בישול ועד למקלטי הרדיו השונים ממש את הלב. הפתעה: מכשיר SA-RI-MIX, הטוחן כל דבר תוך שניות. ה" מחירים עממיים ואפשר להסתדר בתש"לומים נוחים.

הסלון האלגנטי החדש, **נעלי נבוך**, ברחוב דיונוגוף 222, בהנהלתו של **קובא**, מגיש לקראת הקיץ את נעלי הגשם, הטילו והרחבו שלו. סיסמתו היא: נעלי נבון מבטיחות בריאות ונוחיות ל"רגל.

עלות הטעם הטוב מבקרות ב"חנות טוב טעם, אלבני 60. שם תמצאי נעלים בגזרות חדשות, בצבעים שיחאימו ללבושך ולטעמך האישי. אפשר להזמין נעלים במחירים הרגילים, בכל צבע שתחשוק בו נפשך.

אם שמך עדיין החנות המיועדת לך היא **עדין**, ברחוב אלבני 92. דגמים מקוריים, נעלים מתוחות עם סר"ליה ועקב גבוה מפקק, סנדלים קלים עם עליוזהב ועוד חידושים לקראת הקיץ.

החטים חנות המורחבת **אישניסקי**, ב"רחוב הרצל 56, הכינה מערכת רהי"טיה, עבודה עצמית, כסגנון החדיש ב"יחור. סופלסט נאה הכולל שולחן-פסגרת מעץ אגוז, שתי כורסות וספה סלוגית כפולה. אושינסקי מבצע עבודות גם לפי הזמנה, בתנאים נוחים.

מיבחר עשיר מרהיב-עין של בדי ריפוד וקישוט, תמצאי כאוות נפשך אצל **קשטן ובנין**, הרצל 27, אחת ה"חניות האלגנטיות ביותר בתל-אביב. שם תמצאי את מבוקשך לכל המטרות.

אית פעם מיטה היוצאת מהקיר כשלוחצים על כפתור, בסרטים של הוליבד? אצל **האחים פרקש**, בן

הוא למיה, למיה, דלילאי למיה?

השקפת עולם הומוריסטית שסופרים מכובדים ואינטליגנטים אינם מעזים להשקיע בה ספרות "רצינית". סימון מתגורר בקאן. הפגישה אתו היתה תוצאת המאורעות הנעימים ביותר. הוא בא לראיון לבוש כובע קסעט לבן ומקטרתו הוצאת המפורסמת. "אשבי ברצון לכל שאלותיך", אמר סימון.

"אינני רוצה לשאול אותך שאלות", אמר תי. "אני רוצה לשוחח אתך, אם אפשר". "מצויין", אמר סימון. "כך הרבה יותר טוב". וישבנו ושוחחנו כשעה.

"סכת לי דרגע..."

אני גר בקאן "אמר סימון, "אך לעולם לא תמצא אותי בחברת סגובים, או סופרים, או מיליונרים. בכל בוקר אני יוצא עם ילדי לשוק. אני מכיר את כל הרוכלים והתגרנים. כולם מכירים אותי. אני יודע מאיזה כפר בא כל אחד. כך אני יכול לכתוב. אינני יכול לכתוב על מקום ששהיתי בו כתייר.

אינני אוהב את הספרות הצרפתית. היא אינטלקטואלית. הטרדינה האמיתית היא תמיד פשוטה, שאובה מהחיים, בגילויים הפרימיטיביים ביותר. בספירה האינטלקטואלית אין טרגדיה ואין קומדיה, יש רק מלים.

על שולחני מונחים שלושה ספרים — חוק העונשין הרומאי, התנ"ך והברית החדשה. אילו ידעו הסופרים של היום לחזור אל הציבור, הכוח והאמיתיות של התנ"ך והטרגדיה היונית, היו עוזרים ליצור את הספרות של מחר. סלח לי, אני הולך לרגע לעשות פיפי."

ולכשחזר: "נולדתי בליז'ו, בבלגיה. לאמי היה בית מלון קטן, הדיירים העיקריים היו סטודנטים יהודים ממזרח אירופה. היום הם ללא ספק אנשים חשובים בישראל. אני רוצה לבקר שם. האנשים הללו נתנו לי את החינוך הספרותי הראשון. קראתי את הפסטיבל, אני ודוסטויבסקי בטרם ידעתי מיהו בלוק. אני חושב את גוגול לענק של הספרות האירופית, ואני מאמין שיגלו אותו סוף־סוף גם כאן."

מישהו ניגש לשולחן. הוא במאי. הוא רוצה להכין סרט על סימון, כמו הסרט על פיקאסו. סימון מסרב ברוגז — תענוג לראות אותו מתרגז.

"אני עובד עכשיו עם קלווין", אמר סימון. "אנו מכינים סרט על סטריט טיו. סרט בלתי־סקסואלי לחלוטין. הנושא בה"א הידיעה יהיה הקינאה. החיים הקטנטנים של האמניות הקטנטנות הפשוטות את לבושן ערב ערב בפני הקהל."

יחי המדך!

אם העולם נתן לבלגיה את סימון, נתנה בלגיה לעולם את בואנה קיסוקי — סרט בלגי שנועד להעליב את הפסטיבל ואת הקהל באגושות בכלל. כמה יפה היא אפריקה. וכמה יפה הקונגו, עד שבא מלך בלגיה ומסתיר את הגוף. כי הוא בא לבקר את נתיניו השחורים. וגם את הפילים. "יחי המלך!" צועקים הפילים.

"יחי המלך!" צועקים השחורים. "יחי המלך!" צועקים עצי הגינג'ל ואתם כל אפריקה. המלך מחייך אל אפריקה. הגיראפים משתחוים.

בתחילת המאה הזאת התקיים מסע העונשין הנואז ביותר בהיסטוריה הקולוניאלית — מסע העונשין הבלגי בקונגו. יחי המלך!

לסיבט, הסגורה בפני זרים, ולהתגורר שבע שנים דוקא בלהסה, במחיצתו של הדאלאי לאמה. איזה סרט אפשר היה לעשות על כך! חבל שהרפתקה כה יפה בוצעה על־ידי שני אנשים משעממים, חסרי דמיון, עמוסי סנטימנטליות זולה של בני עיירה קטנה. אפילו אם היה הסרט נמשך שבע שנים רצופות לא יכול היה לשעמם יותר. הנהלת הפסטיבל קראה לשני רופאים כדי להעיר אותי.

הרי טהיטי, הרי הריביירה

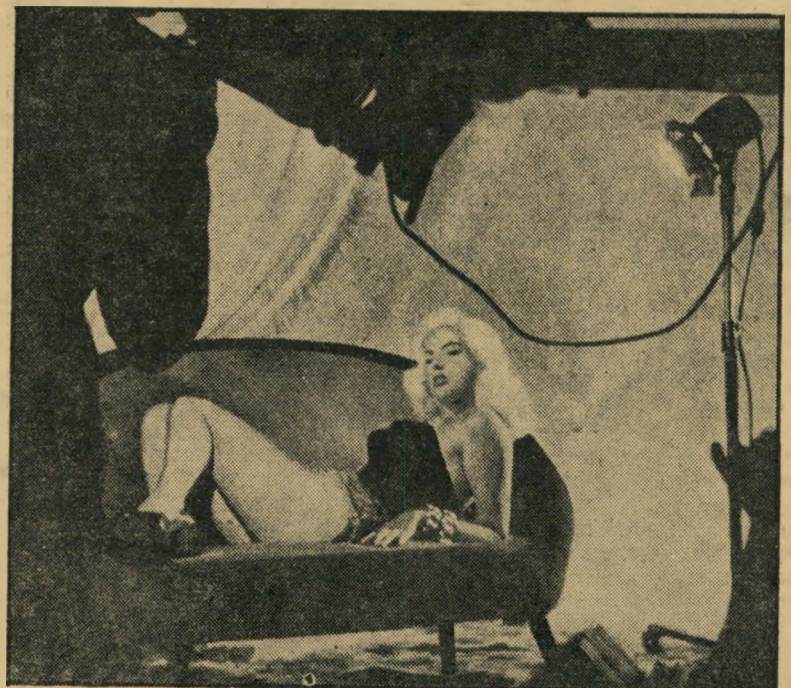
הייתי רוצה להציג בפני הקירא ה־30 שנה שם דבר — ז'ורז' סימון.

סימון הוא אחד מגדולי הסופרים של ימינו, וסופר גדול בכלל. המצחיק הוא שאת הקריירה והפרסום שלו החל בסידרה של נובלות בלשיות, בהן יצר את הטיפוס של האינספקטור מגרה. אך סימון אינו סופר בלשי. הוא גאון הטרדינה. הרקע לכל עלי לותיו (הוא כתב 200 ספרים) הוא תמיד, אי

לבית־הספר, מבצע תעלולים, עוזר לו במלחמותיו נגד העולם העויין. אחד הרגעים הנפלאים והחזקים ביותר הוא הרגע בו נפצע הבאלון, גוסס ומת. שום שחקן לא יכול היה לשחק את הפרידה הנוגה הזאת מהחיים, כפי שעשה זאת הבאלון אדום שעלה 100 פרנק. אילו יכולתי, הייתי עובר אתו אינטרבייו. וכמה הוא יפה!

יפה כמו בובה

הציבים עשו כמה דברים דומים. ג'ורז' טרנקה הוא אמן המרינטוט. ילד דעתי הוא מגיע במקצועו עד למדרגה של גאונות. בסרטי הבובות שלו יש תוכן, הרי מניית ועומק שלא ייתכנו בסרט עם אנשים חיים. דומה שכל האכזבה מהדברים המוכוּרים וכל האהבה לדברים היפים מצאו להן מפלט בבובות הדוממות הללו, שיצאו מן עולם האגדה — שהוא כה יותר יפה ויותר מושלם מהעולם שלנו. טרנקה נחל כאן הצלחה כבירה, ואפילו מבקרי הקולנוע העממיים התחייבו קוקטייל (זה לא חינוך) נש-

דיאנה דורס בקאן

יותר להציץ במאה פראנק

מו לרווחה בראותם את סרטיה. בכלל, אם יש השנה הצלחות אמנותיות בקאן, הרי הן הצלחות ללא כוכבים, כאמור.

בולד הקומה השישית

המשטרה הורידה את השלט שהיה תלוי ליד הטלסקופ על הטיילת. על השלט היה כתוב: "במאה פרנק תוכלו להתענג על מראה הירח, וגוס, מארס, יופיטר ודיריה של דיאנה דורס בקומה הששית של קרלטון."

משעמם כטיבט

שבע שנים בטיבט — חבל על שנים טובות שבוכזו לשוא. סרט אנגלי מהגרועים ביותר שנראו בקאן. יוצרי הסרט, שני אוסטרים, הם ללא ספק בעלי אופי. הם ברחו ממחנה שבויים בהודו, הצליחו לחדור

קאן היא המופגש הפיננסי הגדול של השנה, ללא ספק. פה שורצים: במאים, אסיסטנטים, שוליות־במאים ושוליות אסיסטנטים, סוכנים וסוכני סוכנים, סרטורים לדבר מצוה ולדבר עבירה. מפיצים ומפייצונים ואנשי יחסי ציבור, והזמן קצר והמלאכה מרובה.

שני מיליארד פרנק עוברים כאן במזומן מיד ליד תוך 14 יום. בערך מיליון ל"ל יום. זה רק בעסקי קולנוע.

חוק מזה ישנם בתי מלון, מסעדות וקניינים. ומה שמרוויחים בקולנוע מוציאים בכתי המלון ובקניינו. בא מהר, הולך מהר, חוזר מהר, בורח מהר. העיקר המהירות. אומרים שמאזן הרווח של הקניינו בתקופת הפסטיבל אינו נופל ממאזן הקולנוע, אם לא למעלה מזה.

אימרה של במאי: "אילו לא היו משלמים לי היטב, לא הייתי עוסק במלאכה זו בעד כל הון שבעולם!"

כוחה של תענוגות: כוכבת אמריקאית התפארה שהצליחה להודיע לבעלה כי הם עומים דים לארח ילד — בטרם נודע הדבר לעתיר נאים.

ז'אן גבריאל דומרג ערך קוקטייל, פרטי מאה. הטלפון צלצל בחדרו:

"האללו, כאן מלך איטליה."

"עזוב אותי", אמר ז'אן גבריאל, "עשרה לפנות ניסו את הקונדס הזה בשביל לקבל הזמנה."

אבל במקרה זה, היה אומברטו. כך התברר.

צרפתי על אמריקאית

לצה פסטיבלית: אחד משה אשה איטבית מהמים, ורץ לצלצל למשטרה. כאשר חזר, מצא גבר גחון עליה, מנשק את צוואה בתאוה.

"עזוב אותה!" צעק המציל. "אתה לא רואה שהיא מתה?"

"חשבתי שהיא אמריקאית", התנצל הגבר. סיפור קצת ישן, אבל הוא מלמד משהו על רמת קאן השנה.

הבאלון האדום

על העניין הזה מוכרחים לדבר בריצינו. פסטיבל הקולנוע הוא הזדמנות יוצאת מגדר הרגיל לראות את האינפלציה בקולנוע. יותר מדי סכניקה, יותר מדי פרי סומת, יותר מדי כוכבים יותר מדי כסף. נגד זה יש רק עצה אחת — לברוח. ובעלי הכשרון בורחים.

הסינמסקופ הביא אתו דבר גדול — את האפשרות לצלם סרט שבו הכוכב העיקרי הוא השמים, ההרים, העצים, הדגים, החיות וכמה בני אדם בתור סטטיסטים. אפילו ה־אמריקאים יוצרים עתה סרטים שבהם הגיבור האמיתי הוא אלוהים, שיצר את העולם הזה שבו מצויות עוד כמה פינות שיד אדם לא חיללה אותו. שוב לא רואים פרספקטיבות קמרות של מרסל קרנה. רשות הדיבור לי מחברים.

זהו סוג אחד של בריחה. הסוג השני, ה־מעניין והאמנותי יותר, הוא הסרטים שהופקו על אמצעים, ללא שחקנים, רק בעזרת רעיון. והם הטובים ביותר, השנה.

אבל לאמורים, שזכה בפרס קאן 1953 על סרטו הקצר הטיילת הלבן, הופיע עתה עם הבאלון האדום. קשה להאמין שאפשר לקחת באלון פשוט, שכל ילד משחק בו, ולהפיק בו רוח חיים ולהפוך אותו לגיבור של סרט מרתק, עמוק וגוגל ללב. מהרגע שהילד, בעל הבאלון, רואה בבאלון יצור עם חיים משלו, הופך הבאלון ליצור חי. הוא מלווה את הילד

המשך סיפורה של צברית 56' על מסעה בצרפת דודי נשיא צרפת

אני והדוד רנה. האיש משמאלי הוא מר רנה קוטי, נשיא צרפת בשעת קבלת פנים מיוחדת בגן ארמונו באלוז. בגלל התעניינותו הרבה בי התלוצצו חברותיו כי הוא דודי.

כלפי הרחוב, אין הבנין עושה רושם מיוחד, רואים רק חומה שחורה ומשמרות של שוטרים. אבל בתוך הבנין, כל חדר הוא מוזיאון בפני עצמו. הובילו אותנו שעה ארוכה במסדרונות, מצאתי שם גם סידרת ציורים ממגילת אסתר. הוציאו אותנו אל הגן, לא נהדר אבל יפה, ושם חיכה לנו הנשיא בחברת שתי בנותיו ועוד צעיר שחום, בנו של שולטן מרוקו. כשראה הנשיא 20 בנות צעירות, נחמדות פחות או יותר, העלה חיוך רחב על פניו. הוא אמר כמה מלים, כנראה ציונות בצרפתית ואחר לחץ את ידה של כל אחת מאיתנו.

הייתי ראשונה להושיט לנשיא את ידי, אבל אותו רגע הפריעו הצלמים ולא יכולתי לומר לו מלה. למולי ייא חזר שוב לכיווני וכנראה ששכח שכבר לחץ את ידי, שכן הוא הושיט אותה לעברי עוד פעם. חשבתי שאין זה מן הנמסר לסרב לו והושתתי לו שוב את ידי. הפעם הספקתי להשמיע באוזני הנשיא את מלה. "ישראל". פני הנשיא לבשו ארשת התעניינות והוא חזר ואמר לעצמו: "ישראל?"

שוב אמרתי רק מלה אחת: "ישראל", אבל בטון כזה כאילו רציתי להגיד: כן אדוני הנשיא, תאר לעצמך — ישראל!

הוא חזר עוד פעם על המלה ישראל, וחיוך מקסים השתפך על פניו. ראיתי שאני עוברת ביקורת של גבר. הוא התבונן בי מכף רגל ועד ראש ושוב חזר על המלה רבת הקסם: "ישראל". הפעם האריך למשוך את המלה. ידו החזיקה בידי דקות ארוכות.

לאחר שנפרד הנשיא מאתנו מהרר אלי כל הבנות וה- עתונאים, כשכולם מלאי תמיהה: "מה התלשחתם כל-כך הרבה זמן? הנשיא מלא דוד שלך?" שאלו בבדיחות. מאז והלאה, כשהיו מוזכרים במפגש בנות העמים את שמו של נשיא צרפת, היו מדברים על הדוד של אופירה.

ב אחד הערבים ביקרתי עם ידיד בהצגת הבאלט של רווריו ואנטוניו, אותם הכרתי עוד מהופעתם בארץ.

הבאלט היה מקסים. דווריו לא השתנתה הרבה מאז ביקרה בארץ, יש לה רק שיער אדום עתה במקום שיער שחור, אך רמת הריקוד לא השתנתה.

בהפסקה, גדלק האור ולפתע ראיתי כיצד כל האנשים מהשורות האחוריות מתחילים לזרום קדימה. כל הקהל, בלי יוצא מהכלל, נהר קדימה והס' תכל בכיוון אלי. לא התימרתי לחשוב שכולם כבר מכירים או תי בפאריס והסתכלתי בעצמי ו- בבן לחיתי לראות אם יש משהו משונה בלבושינו. הכל היה כשורה.

הסתכלתי לידי, וראיתי משהו מוכר. ישבה שם אשה כבת שלוש, בעלת פנים מוכרות. לא יכולתי שלא להתפרץ בקרי-אה היסטורית: גינה! לידי ישבה גינה לולוברגיידה, היא הופתעה מקריאתי והתבוננה עלי במבט משונה, כאילו עמדה לפרוץ בקריאה נרגשת לא פ' חות: אופירה!

היא נראתה כבת שלוש, קצת צגלגלה, אף נהדר ושיני פנינים. תסרוקתה היתה טב-עית ולא מסודרת כמעט כ-שלי.

צואר קצר ושמן בלט מתוך שמלה כחולה בעלת מחשוף גועז, אך לא יותר מדי, בהתחשב במה שמקובל בפאריס. זאת היתה אכזבה קטנה לראותה כה שונה מאשר על הבד.

הגשתי לה את תכניתי לחתימה וגם את עטי. שאר האנשים הגישו לה תכניות ללא עטים והיא ביקשה מדי פעם את עטי. אחרי הפעם השלישית שלקחה את עטי, כבר היינו כמעט ידודות. האוירה והחיוכים בינינו היו משפחתיים. לי אחרים היא נתנה רק חתימה ולי הואילה להוסיף: "בהרבה סימפטיה". אמרו לי שחתימה כזאת שווה המון.

הרגשתי גורא חפשי וכשהופיע בעלה, הגשתי גם לו את העט לחתימה. הוא הופתע מאוד, שכן תמיד מבקשים חתימות רק מבינה, ושאלי מאין אני.

אמרתי לו שימסור לגינה (היא אינה מבינה אנגלית) כי בישראל ישמחו לארחתה. הוא עשה זאת במקום וגינה נראתה מאושרת. היא העבירה לי שתשמה לבקר פעם. וכך נסתיימה הידידות שבינינו.

יום בו ביקרנו בביתו של נשיא צרפת, היה יום של ריצה קלה. עברנו בריצה קלה על פני מקומותיה המפורסמים של פאריס: מבית האינולידים רצנו למוזמטר, ביקרנו במוזיאון של הרובע ושעה שאכלנו שם, התישבנו לידינו ציירים וציירו כל אחת מאיתנו.

משם רצנו לכנסיית נוטרדאם ובריצה המשכנו לתצוגת אופ' גה של כריסטיאן דיור ובלי לנשום כמעט, הגענו לארמינו של נשיא צרפת, מר רנה קוטי.

פאריס קיבלה את פני בנות העמים בשורת נשפים וארוחות חגיגות אשר הגדול והמפואר בהם היה נשף השגרירים. הוא נערך בערב בו חורגו מסור בדרום צרפת.

חורגו אחר הצהריים, הרוגות וסחוטות לגמרי מהטיל. אף שוער לא היה מכניסנו, במצב בו נראינו גם לנשף קבצנים. אבל מארגני הסיום מצאו לבעיה פתרון מהיר. הם הכניסו את כל הבנות לבית-חרושת לבחורות יפות, עוד לפני ש-

הספיקו לנח. בפאריס קוראים לזה מספרה. לקחו אותנו למס' פרה של צ'ייס, מגדולי ספרי צרפת. היא משתרעת על פני עשרה חדרים לפחות, ומתרוצ-צים בה עשרות עובדים.

מכיון ששערי היה הארוך ביותר, התחילו את הטיפול בי-בונותי שם ארבע שעות תמידיות וסיימתי רק אחרי כולן. כל העובדות ניגשו להסתכל על הצמה שקלעתי משערי. הירשתי תי להן למשוך בה, כדי שיאמינו שהיא צמה טבעית. דברים כאלה לא רואים, כנראה, בכל יום בפאריס.

נשף השגרירים נערך באחד מאולמי הלובר, בדירתו של שר האוצר הצרפתי. כשנכנסתי לי-אולם, היה נדמה לי שאני נכנסת לתוך מקדש של יופי. ביחוד היו נפלאים השומרים שניצבו על מדרגות הארמון, שניים שניים על מדרגה. הם היו לבר-שים מדים שחורים, חבושים ככובעי כסף ולראשי כולם פיאות נכריות שהיו ארוכות אפילו יותר מצמתי. השומרים עמדו כמו מומיות. ניסיתי לחייך אליהם להפעיל הרבה קסם — הם נשארו אדישים כאילו לא ראו אותי.

זמורת של 60 מנגנים ניגנה מנגינות ערביות ללא הרף. כזה אחר זה הופיעו השגרירים וגשותיהם בחלי-פות ערב, והתרכזו קבוצות קבוצות בפניות שונות של ה-אולם. חיפשתי את שגרירנו אך לא מצאתי. מאוחר יותר, גודע לי כי שהה אותו זמן בישראל.

הכינו לנו שם בני לוי, שלא נשתעמם — קדטים מהאק' דמיה הצבאית בסן-סיי. הם היו לבושים במדים אדומים לבנים, ופיהם לא פסק מלספר על האימונים הצבאיים. הם רדאי חשבו לעשות בזה רושם על הבנות. בדרך אגב, הערתי להם שגם אני עברתי אימונים צבאיים, יריתי ברובה אמיתי וחלתי במסלול מכשולים. זאת היתה סצנה.

הם העבירו את הסיפור מפה לפה ולא יכלו להאמין שאני חיילת. התפתח שם ויכוח סוער אם על הבנות לשרת-שירות צבאי ואם זה מועיל בכלל. אילו הרקודים, לא היה ויכוח זה מסתיים לעולם. הקאדטים מסן-סיי רשמו את הקדשותיהם לכל בת על גבי התפריט. בין שאר ההקדשות על התפריט שלי מצאתי רשום: "אלו כל חיילי ישראל היו כמו דלילה שלכם, לא הייתם צריכים צבא בכלל!"

באילו מושגים שהצרפתים הללו חושבים.

מאחורי אופירה

עם ז'וזפין בייקר. האמנית הכושית הגדולה ערכה לכבודנו קבלת פנים מיוחדת. היתה זו הופעתה הפומבית האחרונה, בהצגה ששמה 36 הנרות. הצילום מאחורי הקלעים, בתום ההצגה.

בנשף השגרירים. בחברת נציגת איטליה (משמאל) ונציגת דניה, על מדרגות אולם הנשפים הגדול ליד אנשי המשמר הריפובליקאי. לנשף זה הוזמנו השגרירים ואישים צרפתיים חשובים.